ORAS

Debesuota, temp. apie 80°. Saulė teka 6:07; leidžiasi — 7:40.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Phone CAnal 6-8500
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XXXVIII. Kaina 5c Chicago 8, Ill. Penktadienis, Rugpiūčio-August 24 d., 1951 Price 5c No. 200

KOMUNISTAI NORI TESTI DERYBAS KOREJOJ

ANGLIJOS VYRIAUSYBĖS NARIAI SKUBA IŠ ATOSTOGŲ Į POSĖDĮ

Kritiški santykiai su Iranu kelia nerimą

LONDONAS. — Anglų žibalo delegacija po dviejų savaičių nesekmingų derybų su Iranu, apleido lėktuvais Teheraną. Tuo pat laiku ministeris pirmininkas Attlee davė žinią, atastogaujantiems kaikuriems kabineto nariams kuo greičiausiai grįžti į Londoną svarstyti susidariusią padėtį po derybų nutrūkimo su Iranu. (Užs. reikalų ministeris Morrison grįžta iš Norvegijos).

Dalis anglų specialistų, dirbusių Irano žibalo pramonėje, yra pasiruošę vykti į Angliją. Bet specialistai, priklausą didžiąjai Abadano valyklai, dar delsia. Iš to spėjama, gal dar Iranas nusileis.

Išvažiuojančiam delegacijos pirmininkui Stokes Irano ministeris pirmininkas pasakė, kad parlamentas sutinka, kad derybos tęstųsi, bet nesutinka su anglų reikalavimu (anglai nori tvarkyti Abadano rafineriją).

Prez. Trumano specialus pasiuntinys, kurio pastangomis buvo atnaujintos derybos tarp anglų ir Irano, pasakė, kad dar yra vilties tolimesnėms deryboms. Jis pats savaitės gale apleidžia Iraną ir grįžta per Europą į Ameriką.

Irano santykiai su anglais paaiškės po anglų ministerio kabineto posėdžio, šaukiamo specialiai šiam reikalui.

Rusai nesutinka su 3 mylių jūros zona

KOPENHAGA, Danija. —Sovietų Rusija pranešė Danijai ir Švedijai, kad ji nemano eiti į Tarptautinį Teismą ginčytis dėl 3 mylių jūros teritorijos.

Švedija ir Danija, pripažįstanti 3 mylias jūros pakraščio valstybei nori, kad ir sovietai sutiktų su šia sena tarptautine tvarka. Rusai aiškina, kad jų teritorialiniai vandenys siekia 12 jūrmylių nuo kranto.

Praktiškame gyvenime jų reikalavimai yra dar didesni: yra buvę atsitikimų, kad sovietai suėmė danų ir švedų žvejus, esančius 20-30 mylių nuo sovietų valdomų pakraščių.

Kai sovietų laivai vyksta manevrų į Baltijos jūrą, jie dažnai slenka 3 mylių atstumo nuo Skandinavijos pakraščių, tyrinėdami jų jūrų kelius ir įsitvirtinimus. Tas suderinama su tarptautine teise, tada aiškina sovieta.i

USA karinė misija atvyko į Ispaniją

MADRID. — Jungtinių Valstybių karinė misija, vadovaujama gen. James Spry, atvyko specialiu lėktuvu į Madridą.

Susitarimo pagrindai dėl Amerikos laivyno ir aviacijos bazių Ispanijos teritorijose buvo išdirbti adm. Forest Sherman'o, staiga po to mirusio Neapoly.

Prie atvykusios karinės misijos prisidėjo laivyno štabo atstovas adm. Robert Campbell, buvęs ligi šiol Paryžiuj.

FBI viršininkas sako universitetai pavertė sportą bizniu

WASHINGTONAS, D. C. — Pasikartoją skandalai dėl sportininkų papirkinėjimo, nuolatai augą prasikaltimai didmiesčių jaunimo tarpe privertė Federalinio Investigacijos Biuro direktorių J. Edgar Hoover aliarmuoti senatą, kad jis skirtų daugiau lėšų kovai prieš didėjančius prasikaltimus.

Įstatymo ir tvarkos gerbimas mažėja, tvirtino Hooveris. Prieš 10 ar 20 metų nebūdavo pav. New Yorke, tokių jauniklių gaujų, užpuldinėjančių žmones. Dabar ten vyksta atviros peilių kautynės viešuose parkuose. Ten kartojasi prievartavimo, žudynių, apiplėšimų ir kitokie prasikaltimai. Daugelis užpuolimų padaroma ne dėl apiplėšimo, bet dėl sadistinių polinkių.

Taip pat ir mokyklinio-akademinio jaunimo tarpe pastebimas moralės smukimas, tvarkos niekinimas, sako FBI šefas. Yra koledžų, kurie nereikalauja, kad studentai nuolatai dalyvautų paskaitose, kaip tai buvo mūsų laikais, sako Hooveris. Bet diplomai ir laipsniai jiems vistiek išduodami.

Nemaža prasikaltimų daroma ir per sportą. Dėl sportininkų parsidavinėjimo gembleriams nereikia kaltinti vien tik koledžų studentus. **Kaltės dalį tenka skirti ir universitetams, kurie sukomercino sportą, siekdami daugiau pinigų koledžams plėsti,** kalbėjo senatoriams FBI direktorius.

Peronas ir Eva "sutiko"

BUENOS AIRES. — Daugiau kaip 300,000 demonstruojantiems Peronų šalininkams balkone pasirodė prezidentas Peron ir jo žmona Eva, pareikšdami džiugaujančiai miniai, jog jie nusilenkia jų valiai, tas reiškia, jie sutinka būti kandidatais, vyras į prezidentus, žmona į viceprezidentus.

Policijos būriai ir kareivių daliniai su kulkosvaidžiais gatvėse ir ant stogų buvo pasiruošę likviduoti opozicionierius, jeigu tokie būtų drįsę pasirodyti. Amerika, jos ambasadorius Braden buvo linksniuojami ir keikiami blogiausiais žodžiais ("didžiausi kriminalistai pasaulyje").

Eva Peron pareiškė, kad jai šis žmonių reikalavimas buvęs staigmena, ji norinti bent keletą dienų apsigalvoti. Bet žmonės, jos dievintojai nesutiko laukti.

—Prancūzija kreipėsi į kitas Vakarų valstybes teiraudamasi, kokiu būdu pakeisti taikos sutartį su Italija ir kaip jai praskinti kelią į Jungtines Tautas.

—Komunistinė Kinija kreipėsi į turtingus kiniečius užsieniuose, kviesdama juos grįžti į Kiniją ir investuoti ten savo kapitalus.

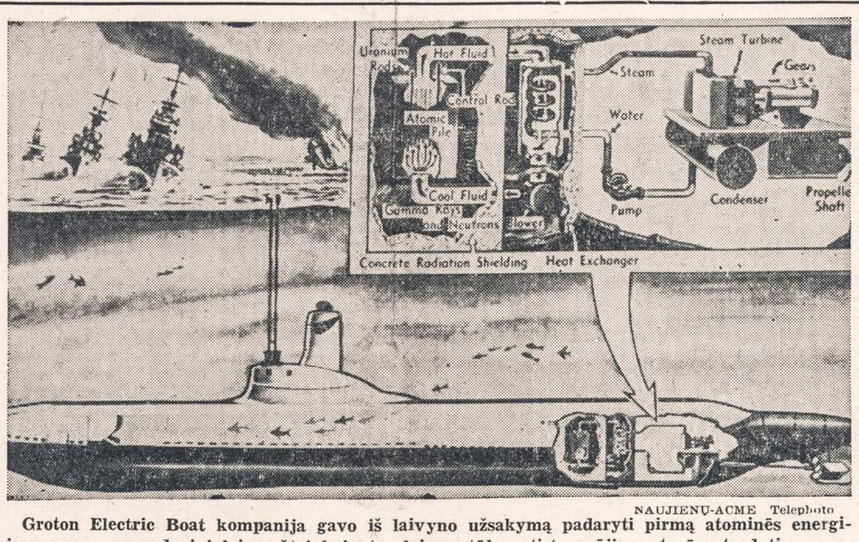

NAUJIENŲ-ACME Telephoto

Groton Electric Boat kompanija gavo iš laivyno užsakymą padaryti pirmą atominės energijos varomą povandeninį laivą. Štai kaip tas laivas, tūlo artisto spėjimu, turės atrodyti.

ATLANTO BENDRUOMENĖ IR DIKTATŪROS

PARYŽIUS. — Prancūzų ir anglų valstybės vyrai, suvažiavę į Ameriką Japonijos taikos sutarties pasirašymo proga, kvies Ameriką persvarstyti Atlanto šalių paktą, pranešama iš Paryžiaus šaltinių.

Prancūzai ir anglai nori pakeisti sutartį į platesnės reikšmės deklaraciją, Atlanto charterį, pagal kurį Atlanto sąjunga nereikštų vien tik karinį susitarimą prieš sovietų agresiją, bet kiek daugiau — demokratiškai besivaldančių ir demokratija išpažįstančių tautų bendruomenę.

Amerika galėtų turėti karines sąjungas su fašistine Ispanija ar komunistine Jugoslavija grynai militariniais išrokavimais, bet jos patekti į Atlanto tautų bendruomenę galėtų tik tada, kada pripažintų laisvės principus savo piliečiams, samprotaujama Vakarų Europoj.

Norėtų įsteigti darbo dienraštį

ATLANTA. — Vykstančiame spaustuvės darbininkų unijos kongrese Atlantoj, New Jersey atstovai įteikė kongresui rezoliuciją, kurioj siūloma būsiamame AFL kongrese San Francisco svarstyti steigimą dienraščio, skirto visiems Amerikos darbininkams.

Siūlomos rezoliucijos autoriai sako, kad Amerikos dienraščiai veda aršią kovą prieš organizuotą darbininkiją, sąmoningai nepatiekdami faktų, kurių nori ir turi žinoti Amerikos darbininkai ir plačioji visuomenė.

MIRĖ SOVIETŲ GENEROLAS

MASKVA. — Sovietų armijos laikraštis Krasnaja Zvezda rašo apie mirtį gen. Ivano Černiševo. Sako, jis miręs po ilgos ligos. Generolas buvo 49 metų amž.

—Sen. Martin pasiūlė Kongresui priimti potvarkį, pagal kurį nė viena užsienio ir tarptautinė vėliava negali būti iškeliama lygiai ar aukščiau su "Stars and Stripes", išskyrus Jungtinų Tautų būstinė ar J. T. konferencijų vietas. Nusižengusius siūlo bausti $250, arba šešiais mėnesiais kalėjimo arba abiem bausmėm kartu.

—Per audrą Aliaskoj nukrito karinis lėktuvas. Visi devyni lakūnai žuvo.

Trumanas pasiryžęs suvaldyti kainas

WASHINGTONAS, D. C. — Joseph Short, prezidento sekretorius, sako, prez. Trumanas šiandien kreiptis į Kongresą, reikalaudamas griežtesnių priemonių kovai su kainų kilimu ir didėjančiu infliacijos pavojum.

Pereitą mėnesį Kongresas priėmė naują potvarkį, leidžiantį kaikurias kainas grąžinti į seną vietą, kai kurias dar pakelti, o bendrai paliekant kainų priežiūrą iki kitų metų birželio 30 d. Prez. Trumanas potvarkį pasirašė nenoromis, įspėdamas, kad potvarkis leis kilti kainoms iki tokio aukščio, kad šiandien sunku ir numatyti.

Šiuo potvarkiu tauta nebus apsaugota nuo infliacijos, kol Kongresas susipras atitaisyti žalą, padarytą šiuo aktu, pasakė tada prezidentas. Kaikurių senatorių, — net ir iš respublikonų tarpo — paragintas, prezidentas reikalaus Kongreso platesnių įgaliojimų kovojant su kainų kilimu ir pinigo vertės menkėjimu.

Italija norėtų būti stipresnė

WASHINGTONAS. — Jos ginklavimas yra suvaržytas pokarine taikos sutartim su sąjungininkais.

Vienas iš svarbiųjų uždavinių, verčiančių Italijos ministerį pirmininką vykti į Washingtoną, yra ieškojimas būdų, kaip jai atsipalaidoti nuo varžančios sutarties. Amerika ir kiti Vakarų sąjungininkai norėtų matyti Italiją stipresnę Atlanto gynybos sistemoj, bet nenori leisti laikyti Italijai daugiau kariuomenės, kad neužpykdytų Sovietų Sąjungos.

Italija turi argumentą ir prieš Sovietų Sąjungą. Jos dabartiniai satelitai, kariavę vokiečių pusėj, kaip Rumunija, Bulgarija, Vengrija, turi daug didesnes armijas, negu buvo sąjungininkų leista. Kai sovietams pasirodė jiems naudinga padidinti šių kraštų karines jėgas, jie tai padarė neatsiklausę Amerikos ir kitų sąjungininkų.

Italija nori patirti, ar Amerika nesutiktų leisti dabar Italijai padidinti savo armiją, nepaisant Sovietų Sąjungos.

Vėliausios Žinios

★

—Prezidentas Trumanas per savo spaudos konferenciją išsireiškė, kad paskutinis komunistų kaltinimas dėl Amerikos lėktuvo bombardavimo Kaesonge yra tikras maskaradas.

—Atst. Velde pranešė Kongrese, kad netrukus bus pradėta tyrinėti komunistų veikla Chicagos universitete.

—Prez. Trumano specialus pasiuntinys Harriman, kuris dabar yra Irane, vyksta iš čia į Jugoslaviją pas marš. Tito.

—Sovietų maršalas Vorošilov pasakė, kad Tito tikrai jau nebeilgai išsilaikys valdžioj. Jo žiniomis, jugoslavų liaudis ruošiasi jį nuversti.

—Burmos vyriausybė pranešė, kad ji nedalyvaus Japonijos taikos sutarties konferencijoj San Francisco.

—Mr. Vincent, Amerikos konsulas Tanžere, buvo Senate Budenzo, buv. komunisto, atvaizduotas komunizmo šalininku.

—Pirmadienį 368 specialistai, dirbę ligi šiol anglų žibalo bendrovėj Irane, išvyksta į namus, vieni į Angliją, kiti į Indiją ir į Pakistaną.

—Per paskutines tris savaites Indonezijoj buvo suimta 1,300 komunistų, įtarus, kad jie Kinijos komunistų pagalba, nori nuversti dabartinę vyriausybę.

—Orkanas Meksikoj, Tampiko meiste apgriovė 4,000 namų.

Gen. MacArthur nedalyvaus

WASHINGTONAS, D. C. — Sekr. Acheson sako, Amerikos vyriausybė negali kviesti gen. MacArthuro į Japonijos taikos sutarties konferenciją, nes pirmiausia reikėtų atsiklausti, ką dėl to mano kitos valstybės.

Sutarties projekto autorius ambasadorius Foster Dulles yra nekartą taręsis su MacArthuru Japonijos sutarties ir Tolimųjų Rytų politikos klausimais.

—Po dviejų savaičių (rugsėjo 4 d.) prasidės San Francisco konferencija taikos sutarčiai su Japonija pasirašyti. Iki šiol vis dar nėra aišku, ar Indija sutiks šioj konferencijoj dalyvauti.

—25 Amerikos F-84 Sabre tipo lėktuvai atskrido į Islandiją. Pagerėjus orui, jie skris į Angliją, jų paskyrimo vietą.

—Jautienos mėsa dar pabrangs, šiuo tarpu 1-2 centų nuo svaro.

JŲ NAUJAS IŠMISLAS: AMERIKIEČIŲ LĖKTUVAS BOMBARDAVĘS DELEGACIJĄ

Kaltinimas be jokio pagrindo, sako J. T. vadas

J. T. VYR. BŪSTINĖ, TOKYO. — Komunistų paliaubų derybų delegacija per savo ryšininką pranešė Jungtinių Tautų karinei vadovybei, kad nuo trečiadienio derybos laikomos nutrauktos. Dėl derybų nutraukimo komunistai kaltina Jungt. Tautas. Naujausias kaltinimas: Amerikos lėktuvas apmėtęs bombomis ir apšaudęs derybų vietą.

J. Tautų lėktuvas puolė Kaesongą, tvirtina komunistai

Pranešdami, kad jie nutraukia taikos pasitarimus, komunistų radijas Peipinge paskelbė, kad Jungtinių Tautų lėktuvas buvo įskridęs šį trečiadienį į "taikos" miesto Kaesongo erdvę. Ten jis išmetęs bombų ir šaudęs iš ginklų. Tas atsitikę kaip tik prie komunistų derybų delegacijos štabo buveinės.

Pagal komunistų pranešimą per Peipingo radiją, tai buvęs amerikiečių lėktuvas, kuris trečiadienio naktį numetė tris bombas, 600-900 pėdų nuo komunistų delegacijos narių gyvenamojo namo, esančio prie pat konferencijos patalpų.

Lėktuvas po to apsisukęs ir dar atidaręs ugnį iš kulkosvaidžių.

Šis įvykis sukėlęs didelį nusistebėjimą ir pasipiktinimą komunistų delegacijos štabe, sakoma Peipingo radijo pranešime. Visi iš to įsitikinę, kad, pasiųsdami į taikos derybų vietą lėktuvą, amerikiečiai norėjo sudaryti priežastį derybmos nutraukti. Tas ir įvykę, nes kom. ryšių karininkas netrukus po to pranešęs, kad pasitarimai nutraukiami.

Netrukus po paskelbtojo kaltinimo, komunistų ryšių karininkas, pulk. Chang paskaitė iš paruošto rašto Jungt. Tautų delegacijos atstovams, kad nuo to momento komunistai laiko derybas nutrauktas.

Chang padavė dviem amerikiečių karininkams sulenktą gelžgalį, sakydamas, kad tai nuo bombos. Prie komunistų delegacijos būstinės jis parodė vėl porą geležies gabalų, įsikirtusių į žemę.

Didieji lėktuvnešiai laivyno programoj

WASHINGTONAS, D. C. — Laivyno sekretorius Kimball sako, laivyno vadovybei svarbu kaip galint greičiau nustatyti, kiek Amerikos laivynui reikės naujų didžiųjų lėktuvnešių ir kokia turi būti jų statyba.

Iš pradžių buvo manyta, kad pirma reikia palaukti, kada bus baigtas statyti ir išmėgintas pirmasis šios "super" klasės lėktuvnešis **James V. Forrestal** (60,000 t.).

Vėliau paaiškėjo, kad teks statyti dar daugiau šio tipo lėktuvnešių. Statybos specialistai, nelaukdami, kol bus baigtas minėtas lėktuvnešis, darys bandymus su jo modeliu laivyno baseine Washingtone ir po to patieks braižinius naujiesiems lėktuvnešiams statyti.

Bombardavimas jūsų darbas, sako J. T. vadovybė

Pasiekus komunistų kaltinimui Jungtinių Tautų armijos vyriausiąją būstinę, jos vadovybė nė minutės nesuabejoj.

Jeigu iš tikrųjų kas nors bombardavo pasitarimų vietą Kaesonge, tai tą darbą galėjo pavybė nė minutės nesuabejojo, kad tai nauja komunistų provokacija.

Grįžus iš "bombarduotos" vietos sąjungininkų ryšių karininkams, buvo papildomai pranešta, kad ten nerasta jokių įrodymų, kurie galėtų patvirtinti komunistų kaltinimus.

Išleistame vyr. būstinės biuleteny sakoma: "Iš tikrųjų tenai nebuvo rasta jokio ženklo, rodančio, kad kas nors iš žmonių ar pastatų būtų buvę apgadinta. Vieninteliai "nuostoliai", pastebėti nurodytoj vietoj, buvo keletą išmuštų žemėj skylių, kurios atrodo, kad tai daugiau gali būti žeminių minų arba rankinių granatų darbas, bet ne bombų krateriai.

Iš amreikiečių aviacijos, operuojančios Korėjoj, vadovybės pravestų tyrinėjimų pasitvirtino, kad nė vienas Amerikos ar koks kitas Jungtinių Tautų lėktuvas nebuvo Kaesongo erdvėj. Tad, jeigu komunistai tvirtina, kad tenai būta lėktuvų, jie galėjo būti tiktai jų pačių.

Šis paskutinis dirbtinis kaltinimas su "bombardavimu" yra pats mažiausiai nusisekęs vaidinimas, pastebima J. T. pranešime.

Komunistų delegacijos ryšių karininkas pakvietė tirti "įvykį" nakties metu, nelaukdamas dienos šviesos, kad lengviau galėtų paslėpti silpnasias vaidinimo puses. Sąjungininkų karininkams tačiau nesunku buvo nustatyti ir nakties tamsoj, kad komunistai ieško priekabių tokiais kvailais būdais.

Jungtinių Tautų sluoksniuose šis komunistų išmislas aiškinamas jų noru patirti, ką darys Jungtinių Tautų karinė vadovybė, jeigu derybos galutinai nutruktų: ar po to sektų plačios apimties kautynės, o gal staigus pasiūlymas atsitraukti iki 38 lygiagretės. Pranešmaa, kad komunistai vis dėlto nori netrukus atnaujinti nutrauktas derybas.

—Sekr. Acheson ruošiasi susitikti po Japonijos taikos konferencijos su Anglijos ir Prancūzijos užsienio reikalų ministeriais apsvarstyti Vokietijos ir kitokias "šaltojo karo" problemas.

AKADEMINIO SKAUTŲ SĄJŪDŽIO SUVAŽIAVIMAS

Jau 27 metai veikia akademiniai skautų,-čių vienetai. 1924 metais pradėję savo darbą Lietuvos Universitete Kaune, nenutraukė veikimo nė okupacijų metais. Tremtyje ši skautiška organizacija išaugo dar daugiau: 12-oje JAV, Australijos, Kanados, Vokietijos vietovių turi savo skyrius ir savo narių skaičių pakėlė iki 300. Jos garbės narių tarpe yra Vydūnas, Prof. Končius, Prof. Kolupaila, P. Jurgėla. Akademinį Skautų Sąjūdį sudaro Korporacija VYTIS ir Studenčių Skaučių Draugovė, dabar išaugusi ir pasivadinusi "Akademiniu Skaučių Sambūriu".

Rugpiūčio 18—19 d.d. į Clevelandą suvažiavo šios organizacijos atstovai iš Chicagos, Baltimorės, Urbanos, Detroito, Bostono, paties Clevelando. Laimingu atveju suspėjo atvykti netgi vienas atstovas iš Vokietijos. Viso dalyvavo 55 akademikai skautai,-ės ir nemažas skaičius svečių.

VIII.18 d. iš ryto suvažiavimo dalyviai, nuvykę į Clevelando senųjų lietuvių pastangomis taip gražiai įruoštus lietuviškus sodelius, padėjo tautinėmis spalvomis papuoštus vainikus prie Dr. Jono Basanavičiaus ir Dr. Vinco Kudirkos paminklų. Jų ir kitų didvyrių pagerbimo proga žodį tarė Korporacijos VYTIS pirmininkas Br. Kviklys.

Darbo suvažiavimų metų išklausyta valdybos pranešimas, iš kurio paaiškėjo, kad šios organizacijos veikla paskutinių kelių metų bėgyje pagyvėjo. Nežiūrint emigracijos, nariai neišsiblaškė, bet dar labiau suglaudino savo gretas. Pati organizacija ir daugelis jos narių aktyviai reiškėsi kovos dėl Lietuvos laisvės ir lietuvybės išlaikymo darbe, skautiškoje veikloje, visuomeniniame ir akademiniame gyvenime, mokslo srityje, šalpos darbe ir kitur. Organizacija leido ir tebeleidžia laikraštį skautų vadovams, informacinį biuletenį savo narių reikalams. Suvažiavimo dalyviai gyvai diskutavo tolimesnės veiklos reikalais ir priėmė visą eilę naujų nutarimų, kuriais tikimasi A. S. Sąjūdį padaryti dar naudingesne, visuomeniškesne, skautiškesne organizacija. Valdybon išrinkti: pirm. — Prof. Ignas Končius (kandidatu Prof. Kolupaila), vicepirm. — Dr. D. Kesiūnaitė ir Br. Kviklys.

Lygiagrečiai vyko atskiros vyrų ir moterų bei mergaičių akademikų skautų,-čių sueigos, kurių metu apsvarstytos tolimesnės veiklos gairės ir išrinkti nauji valdomieji organai. Suvažiavimo dalyviai labai gražiai įvertino buvusių Korp. VYTIS ir S. S. Draugovės valdybų veiklą ir išreiškė joms padėką. Nauju Korporacijos pirmininku vienbasliai perrinktas Br. Kviklys, tačiau jam dėl laiko stokos griežtai atsisakius, pirmininkavimą perėmė Eug. Vilkas. Naujosios valdybos centras bus įkurdintas Chicagoje. Jos nariais išrinkti šie studentai skautai: Vyt. Kvedaras, L. Maskaliūnas, G. Valantinas ir Stepaitis. Garbės Gynėju perrinktas Al. Plateris, į Garbės Teismą išrinkti: K. Grigaitis, K. Bertulis ir R. Norvydas. Kontrolės Komisijon—Osteika, Pažamėnas, Gilūnas. Akademinio Skaučių Draugovių Sambūrio valdybos pirmininke išrinkta Barniškaitė, narėmis — studentės — Pečiūrienė, Lapatinskienė, Labuckaitė ir Čaplikaitė.

VIII.19 d. suvažiavimo dalyviai aplankė paskutinio Lietuvos Skautų Sąjungos Šefo A. Smetonos kapą, prie kurio taip pat padėjo gyvų gėlių vainiką. Čia kalbėjo suvažiavimui pirmininkavęs Prof. Stp. Kolupaila.

Po pamaldų, kuriose ASS suvažiavimo dalyviai, vietos skautų,-čių lydimi, dalyvavo su JAV, Lietuvos ir skautiškomis vėliavomis, organizuotai nuvyko į Lietuvių salę, kur buvo suruoštas iškilmingasis posėdis. Akademikus skautus savo atsilankymu pagerbė keli šimtai clevelandiečių, naujųjų ir senųjų Amerikos lietuvių. Garbės prezidiuman pakviesti visuomenės ir įvairių organizacijų bei grupių atstovai: inž. Žiūrys, teisin. J. Smetona, Ateitininkų atstovas p. Tamulionis, Varpininkų Filisterių Dr-jos atstovas J. F. Daugėla, Vytauto D. U-to rektorius Prof. Graurogkas, Skautų Rėmėjų komiteto pirm. B. Gaidžiūnas, BALF atstovas Banys, Dr. M. Žilinskienė ir Prof. Stp. Kolupaila. Susirinkę clevelandiečiai turėjo progos išklausyti gražių Dr. Žilinskienės ir Prof. Stp. Kolupailos paskaitų, kuriose prelegentai ragino mūsų tremties jaunimą visomis išgalėmis siekti mokslo ir šviesos.

Šešios skautės kandidatės šios sueigos metu davė įžodį ir buvo pakeltos į tikrąsias nares (senjores). Suskambėjo "Gaudeamus" ir nauja skautiška daina, kuriai muziką parašė ir suvažiavime dalyvius dainuoti išmokė "Čiurlionio" ansamblio vedėjas psktn. Mikulskis.

Suvažiavimą sveikino PLSS Tarybos Pirmijos Pirmininkas K. Palčiauskas, rašytojas Vydūnas, P. Jurgėla, Pirmoji Vilniaus skautė p. Skardžiuvienė, Vyr. sktn. V. Čepas, Vyr. sktn. Ks. Žilinskienė, BALFo atstovas Banys, Clevelando Lietuvių Tremtinių Dr-jos pirmininkas teis. P. Stravinskas, Korp. VYTIS dvasios vadovas kun. J. Dėdinas, Lietuvių Kultūros fondas — A. Augustinavičienė, Lietuvių Studentų Varpininkų ir Varpininkų Filisterių vardu J. E. Daugėla, Clevelando L. Tautinių Korporacijų Sambūrio pirmininkas Dr. inž. A. Nasvytis, Clevelando ateitininkų vadovybė, Korp. Neo-Lithuania vardu J. Čiuberkis, PLSS Kontrolės Komisijos pirmininkas V. S. Kizlaitis, SSD Draugininkė D. Eidukienė, PLSS Kanados rajono vadas J. Šarūnas, Korp. VYTIS įgaliotinis Australijai V. Stasiškis, Korp. atstovas Italijoje Al. Nekrašas, ASS Adelairės skyriaus valdyba, ASS Toronto skyr. pirmininkas Vyt. Kvederas, Clevelando skautų ir skaučių tuntai, vytiečiai, tarnaujantieji US kariuomenėje, Anglijos lietuviai skautai, Lietuvių skautų Tautinio vieneto Jamboree Austrijoje vadas sktn. V. Skrinskas, Čiurlionies ansamblio vadovas P. Mikulskis ir visa eilė kitų.

Suvažiavimo dalyviai inž. Žiūrio buvo pakviesti į jo rezidenciją ant gražaus stataus Erie ežero krantė, kur buvo suruoštas gražus ir nuotaikingas skautiškas laužas, labai sumaniai pravestas sk. v. Raulinaičio. Čia gražiai suskambo lietuviška daina; prisiminta pavergtoji tėvynė ir kenčiantieji broliai lietuviai. Ponas inž. Žiūrys gausiai susirinkusiai visuomenei tarė reikšmingą žodį. Pabaigoje visi suvažiavimo dalyviai ir šiaip jau svečiai buvo pavaišinti šeimininko paruošta skania vakariene.

Iš viso, šis ASS suvažiavimas buvo labai gražiai organizuotas ir praėjo nuotaikingai, jaukiai, darbingoje nuotaikoje. Akademinė skautija, iš kurios tremties metu laukiama ir didesnių darbų, reikia tikėtis, sugebės juos atlikti.

Sesė Clevelandietė

Detroit, Mich.

LSS metinis išvažiavimas

Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos metinis išvažiavimas jau čia pat, atseit, rugpiūčio 26 d. Jis įvyks ponios Benkevičienės ūkyje prie Liberty Parko. Reikia tikėtis, kad šis šeimyniškas išvažiavimas bus vienas iš smagiausių. Komisija stropiai rengiasi, kad nieko sveteliams netrūktų. Būtų gerai, jei svečiai iš anksto užsisakytų vietas ir susitartų dėl nuvažiavimo priemonių. Galima telefonu pašaukti: J. Pilką — TA, 5-8442, M. L. Balchuną — WE, 4-5081; F. Yuzėną — WE, 4-3831, ir Antaną Strazdą. Kas neturės savo automobilių, bus kitų nuvežti. Tik reikia susirinkti prie buvusios Lietuvių salės 25th St. ir W. Vernor Hy. apie 12 ir 12:30 pietų laiku. Iš ten būsite kitų paimti ir nuvežti į tą draugišką ir linksmą išvažiavimą, kur visi kartu turėsime bendrus pietus. Galėsim jaustis kaip vienos šeimos nariai. Užtai rengėjai širdingai kviečia visus savo prietelius gausingai dalyvauti.

* * *

Nors dabar atostogų laikas, žmonės visur išbėgioję, sunku vienas kitą susigaudyti, bet vis dėlto šiomis dienomis nors porą prenumeratų Naujienoms teko atnaujinti. Tai buvo ponia E. Molis ir Wm. Stošius. Ačiū jums ir visiems iki šiol manimi pasitikėjusiems mano prieteliams.

—B. Keblaitienė.

Apsinodijo maistu?

Marksimovič šeimos, 620 N. Clark St., 4 nariai buvo nugabenti į ligoninę. Manoma, kad jie apsinuodijo nuo kiaulienos mėsos. Du iš jų vėliau buvo iš ligoninės išleisti.

TAUPINTOJŲ SKAIČIUS DIDĖJA

Atsilankiusieji džiaugiasi gražiai įrengta mūsų raštine ir skubiu patarnavimu.

Taupytojams mokame gerus dividendus.

Prieinamomis sąlygomis skoliname pinigus už namus.

Parduodame ir keičiame Jungtinių Amerikos Valstybių Taupymo Bonus.

Visų santaupos yra apdraustos iki $10,000.00

UNIVERSAL SAVINGS
& LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago 8, Illinois
Telefonas: HAymarket 1-2028.

Valandos: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandai vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto ik 8 val. vakaro. Trečiadieniais ir šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 12 vidudienio.

GET TWICE THE HEAT! SAVE HALF THE OIL—

Siegler
PATENTED AUTOMATIC
OIL OR GAS HEATERS

TRAFICANTE BROS.
2301 WEST TAYLOR STREET TAylor 9 - 9100

Dr. J. G. VALAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Atidaro ofisą rugsėjo 4 d.
4038 South Archer Ave.
Ofiso valandos nuo 6:30 iki 9:00 pm, išskyrus trečiad.; šeštadieniais nuo 4:00 iki 6:00 val. po pietų.
Tel.: YArds 7-3526

STATAU NAUJUS NAMUS
Atlieku senų namų visokius pataisymus, apkalu su Bricksidings su jūsų arba savo medžiaga. Esu karpenteris unijistas, darbą atlieku gerai ir sąžiningai. Skambinkite nuo 6 iki 9 p. m.
LAfayette 3-3306
KAZYS ČESNAUSKAS
4240 So. Maplewood Ave.
CHICAGO 32, ILL.

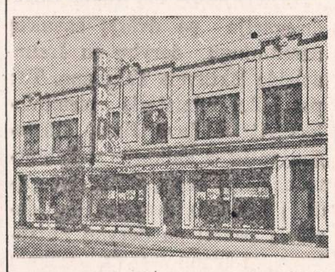

Nuoširdžiai užkviečiame visus atsilankyti į mūsų sandėlį ir apžiūrėti 1951 metų vasaros prekių išpardavimą.

Namams rakandų čia rasite visų žymiausių išdirbysčių. Pagaminame rakandus pagal užsakymus.

Naujų šeimų kūrėjai, čia sutaupys didelius nuošimčius. Parduodame urmo kainomis baldus viešbučiams, Rooming House, apartmentams. Karpetai—kilimai, klejonkos, Parlor setai, gaziniai pečiai, skalbiamos mašinos, šaldytuvai, miegamo kambario setai, valgomo kamb. setai, minkšti krėslai, lempos, staleliai ir kt. reikmenys.

Rašomos mašinėlės, rašomos auksinės plunksnos, laikrodėliai, deimantai, brilijantai, aukso ir sidabro papuošalai, radios ir televizijos aparatai. Lietuviškos plokštelės, lietuviškos gaidos.

Virš 38 metai prekyboje.
Lengvi daliniai išsimokėjimai.

JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 SO. HALSTED ST.
Tel. CAlumet 5-7237

Atidaryta pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais. Sekmadieniais uždaryta.

WCFL 1,000 kil. 50,000 Watts jėgos Radijo Stoties programos leidžiamos sekmadienio vakarais 5:30 p. m. Chicagos laiku.

Baikite savo kančias

arthritis, reumatizmo skausmus, raumenų įtampą, kosėjimą su šiomis slaptomis formulėmis, kurios ėjo iš kartos į kartą. Sudėtis grynų žolių, daugelis jų yra retos ir brangios.

Z-G ŽOLIŲ ARBATA No. 17—($1.00)—GARSIOJI Skilvio Arbata teikia greitus rezultatus skilvio ligose. Puikiai liuosuoja vidurius, juos sunormuoja.

STANIS Analgesic SALVE—($1.00) — duoda STEBĖTINUS rezultatus.

STANIS IMPROVED FOOT SOAP, ½ sv. gabalas—60c. A 3-in-one Foot Health Treatment padėti jautrioms, deginančioms, pavargusioms, sutinusioms ar skaudančioms kojoms. Suminkština ir sunaikina nuospaudas ir padų sukietėjimus.

Z. G. Stanis Company
2822 ARCHER AVENUE
Chicago 8, Illinois Dept. N.

ALAVIJA

Alavija (Alijošius) yra gerai nuo vidurių nemalimo, užkietėjimo, malšinimo gumbo ir dieglių. Jeigu galva skauda nuo netikusio maisto arba jautiesi prarūgęs, apsunkintas, paimk Alavijos grudelių nedaugiau kaip žirnio didumo, sukramtyk gerai ir nuryk, arba sutarpyk Alaviją vandenyje ir išgerk, pramuš kad ir kiečiausius vidurius. Alavijos svaras $2.50, mažiau perkant 6 uncijos už $1.00. Prisiunčiam į jūsų namus.

ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway
South Boston 27, Mass.

Garsinkitės "N-nose"

DAR ILLINOIS LIETUVIŲ TREMTINIŲ BENDRUOMENĖS REIKALU

KRITIKA IR POLEMIKA

Prieš kurį laiką čia įsikūrusi vadinamoji Tremtinių Bendruomenė visuomenėje ir spaudoje susilaukė įvairių vertinimų. Ypač nestigo šios B-nės steigėjams ir vadovams gana rimtų priekaištų. Tat ir nestebėtina. Ši organizacija savo esmėje nėra visai teisėta ir jai vadovauja beveik vienos srovės žmonės, nors pati B-nė tariasi apimanti visus tremtinius ir galinti visur juos atstovauti.

Savo laiku Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas — VLiKas po ilgų svarstymų vienbalsiai priėmė **Lietuvių Chartą**, kurioje iškilmingai deklaravo:

"Tauta yra prigimtoji žmonių bendruomenė. Niekas negali būti prievartaujamas savo ryšį su tautine bendruomene nutraukti. Pasaulyje pasklydę lietuviai sudaro VIENINGĄ Pasaulio Lietuvių Bendruomenę."

PLB šūkis:

"Lietuviais esame mes gimę, lietuviais turime ir būti", o jos tikslas yra: "Lietuvių Tauta, užsigrūdinusi amžių kovose dėl teisės laisvai ir nepriklausomai gyventi savo tėvų žemėse, vieninga valia siekia savo gyvybę, kalbą, tautines bei valstybines tradicijas išlaikyti, kurti ir ugdyti, kad, sava tautine kultūra visuotinei žmonių giminės pažangai bendradarbiaudama, vykdytų Visagalio valią ir laisvo žmogaus pašaukimą."

Gi Laikinųjų Pasaulio Lietuvių Bendruomenės santvarkos nuostatų I-asis straipsnis nusako:

"Kiekvienoje pasaulio vietoje, kur yra bent dešimt lietuvių, yra Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) apylinkė."

Taigi, išdėstytieji nuostatai ne tremtinių bendruomenes numato, bet vieną viso pasaulio lietuvių bendruomenę. Šiais nuostatais privalo vadovautis visi susipratusieji lietuviai. Tremtiniai turi juos propaguoti ir aiškinti, bet jokiu būdu prieš juos neveikti Jokiu būdu tremtinių veikėjai neprivalo skaldyti lietuvius į senuosius išeivius ir į tremtinius, organizuodami juos į atskirą bendruomenę, bet turi stengte stengtis savajame krašte įkurti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės padalinį. Illinois Lietuvių Tremtinių B-nė nuėjo netiksliu keliu, suskaldė lietuvius į tremtinius ir visus kitus ir privalo šią veiklą juo greičiau nutraukti. Pereinamuoju momentu gali tremtiniai steigtis savas draugijas, bet jokiu būdu negali trukdyti visų lietuvių bendram ir dideliam dalykui — Pasaulio Lietuvių Bendruomenei.

Geriausiai susiorganizavusios tautos tvarkosi bendruomeniniais pagrindais. Kiekvienas tautietis laiko didele garbe priklausyti savajai bendruomenei, atlikinėti pasiimtas b-nės pareigas ir nuolat mokėti nedidelį mokestį. Savo darbais ir lėšomis visi tautos nariai siekia pagrindinių tautinių ir bendruomeninių tikslų. Ryškiausiu pavyzdžiu gali būti žydų tauta, kuri savo bendruomenėje sukelia šimtus miijonų dolerių tautiniams tikslams paremti, saviems papročiams palaikyti ir medžiaginiai savo nariams padėti. Visi lietuviai ir net lietuvių kilmės žmonės privalėtų priklausyti Pasaulio Lietuvių Bendruomenei. Jos galutiniam suorganizavimui niekas neturėtų gailėtis pastangų, šiam darbui nekenkti ir savais veiksmais jo netrukdyti.

Illinois Liet. Tremt. B-nės organizatoriai nuėjo savu keliu. Jie paskubomis šią organizaciją įsteigė, šaukdami dažniausiai steigiamuosius susirinkimus po pamaldų katalikų parapijų salėse. Į tuos susirinkimus maža tesusirinkdavo žmonių ir tie daugiausiai vienokio politinio nusistatymo. Visuotiniais rinkimais, daugumos tremtinių balsavimu organizatoriai nepasinaudojo. Nenuostabu, kad B-nės vadovybė atsidūrė beveik vienas srovės rankose. Iš pat pradžių stigo pasitikėjimo šia B-ne tremtinių masėse. Pasigirdo nepalankių B-nei balsų. Bet kokia veikla pasunkėjo. Tačiau, B-nės Valdyba visuomenės balsų nepaklausė, savaip ir net nekukliai aiškinosi ir savo veiklą tęsė. Nekukliai aiškinosi, nurodinėdama savo pareiškimuose, kad esą šios V-bos nariai už rimtą veiklą įgiję tremtinių pasitikėjimą ir tik todėl buvę V-bon išrinkti... Savo veiklą daugiausia kreipė į nario mokesčių rinkimą. Nario mokesčio, kurio esą 40 procentų eitų Tautos Fondui, o 60 procentų paliktų kasoje... Kam šie pinigai būtų Illinois valstybėje sunaudoti iki šiol daug kam neaišku. O mokesčius rinkdama B-nės organizacija ne visuomet laikėsi įprastų metodų ir šiuo atveju prideramo takto. Į mano rankas pakliuvo šitoks daug ką pasakantis raštas, kurį parašė vienos Chicagos apylinkės valdyba:

"P..... N.N.....

Prašome iki š. m. birželio mėn. 1 d. sumokėti solidarumo mokestį, arba pranešti kada ir kokiomis dalimis galėsite sumokėti.

"Šios žinios reikalingos Liet. Tremtinių B-nės Centro Valdybai. **Bus sudaryti mokančių ir nemokančių nario mok. sąrašai.**

"Iki minėtos dienos negavus iš Tamstos pranešimo, turėsime Jus įrašyti į nemokančių nario mok. sąrašą. (Mano pabraukta. J. Š.)

"Valdyba."

Ką iš viso veikė ir kaip savo pajamas leido Ill. Liet. Tremt. B-nė plačiai, faktais ir datomis paremtais teigimais "Naujienose" papasakojo p. M. Valiūnas ir čia netenka kartoti. Ill. Liet. Tremt. B-nė neišpopuliarino puikios Pasaulio Lietuvių B-nės idėjos ir savo veikla nedaug ką gero lietuvybei ir lietuviams atliko.

Girdėti, kad ir kituose JAV kraštuose tremtiniai atskirai savas organizacijas steigia ir separatiniai veikia. Šitokio lietuvių skaldymosi reiketų labai ir labai vengti. Daug nesutarimų lietuvių tarpe ir taip atsiranda, kam dar emigraciniu pagrindu skaldytis! Vengkime Ill. Liet. Tremt. B-nės padarytų klaidų. Visi susiburkime juo greičiau suorganizuoti Pasaulio Lietuvių B-nės padalinį Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Remkime sudarytojo šios B-nės Organizacinio Komiteto darbus!

J. š.

Stravinskai ir Jasiulevičiai svečiavosi

MINERSVILLE, Pa. — Daugiau negu porą savaičių čia svečiavosi chicagiečiai. Jie buvo apsistoję pas savo gimines ir pažįstamus.

Povilas Stravinskas su savo žmona, jų sūnus Alvinas su savo žmona ir dukrele Sally buvo sustoję pas savuosius. Čia buvo ir Magdalena Jasiulevičienė, "Naujienų" bendradarbio Jasiulevičiaus žmona, kartu su savo sūnumi Robertu Račaičiu. Visi jie gražiai praleido laiką.

Rugpiūčio 5 d. p. Stravinsko, M. Jasiulevičienės, J. Kaminsko sesutės, buvo auksinės vestuvės. Buvo paminėta 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktis.

Jurgis Kaminskas jau yra 79 metų amžiaus, bet dar tebedirba. O jo žmona Marijona, gimusi Stravinskaitė, yra kiek jaunesnė. Du judviejų sūnūs taip pat dalyvavo auksinėse vestuvėse. Inžinierius Ringvildas Kaminskas, gyv. Buffalo, N. Y., ir anglų laikraščio redaktorius Ažviltas Kaminskas, gyvenantis Harrisburg, Pa.

Chicagiečių artimas giminaitis Dr. A. E. Velibis, valstybinės mokyklos direktorius, svečiams suruošė gražų banketą.

Dr. A. E. Velibis turi ir kitą brolį, Dr. Albertą Velibį, gyvenantį Edwardsville, Pa. Savo laiku jis ėjo Luzerne County įstatymų leidėjo pareigas.

M. Jasiulevičienė ir R. Račaitis buvo apsistoję pas Vincą ir Agotą Bindokus. P. Stravinskai buvo apsistoję pas savo švogerius J. ir Al. Marnikus, kurie turi anglių laužyklą. Apskaičiuojama, kad ji yra 300 tūkstančių dolerių vertės. —JAB.

Už $1,500 davė $1 radybų

Tarnautojas Johnston, 2330 N. Clark, Polk St. geležinkelio stoty rado piniginę su $1,500. Per garsintuvą tai paskelbė, ir greitai atsišaukė ją pametęs pulkininkas. Iš dokumentų buvo matyti, kad tai jo piniginė. Jis pasiėmė piniginę, ir, padėkojęs radėjui, nuėjo. Po kurio laiko jis vėl grįžo, ir radėjui davė vieną dolerį.

Naujas Apsaugos Bonų vajus

JAV iždo vadovybė pradėjo naują Apsaugos Bonų pardavimo vajų. Finansų Departamentas kviečia visus gyventojus pirkti bonus krašto apsaugai ir ūkiui sustiprinti.

Pinigų turintieji turi žinoti, kad saugiausia investacija yra į Apsaugos Bonus. Jie yra toki saugūs, kaip ir pačios Jungtinės Amerikos Valstybės.

Daugiausia apie Kanadą, Lietuvą ir viso pasaulio lietuvius rašo bendruomeninė

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"

išeinanti kas savaitę 10 puslapių, redaguojama Lietuvos laikraščių pavyzdžiu.

DĖMESIO: Nuo liepos 26 dienos "NL" spausdina istorinį Ministerio K. Škirpos rašinį **"Sukiliminės vyriausybės genezė"**, kuriame vaizduojami tragingieji Lietuvos įvykiai.

KAINA: Kanadoje $5, visoje Amerikoje $5,5, kitur $6.

ADRESAS:

7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, Canada

DR. A. A. RUDOKAS
OPTOMETRISTAS
4701 So. Damen Ave.
CHICAGO 9, ILL.
Ofiso valandos: kasdien nuo 6 — 9 vakarais, išskiriant trečiadienius. Šeštadieniais nuo 10 ryto iki 6 vak. Šaukite: YArds 7-7381.

CERMAK ROAD
Dantų Laboratorija
DIRBTINUS DANTIS PROTEZUS PATAISO 1—4 VALANDŲ LAIKOTARPYJE
Individualių dirbtinų dantų, plastinių grupių ir dantų specialistas. Pritaiko ir pataiso senus dirbtinus dantis, protezus. Priima kasdien nuo 9 ryto iki 6 vakaro. Pirm. ir treč. iki 8 vakaro, šeštadenį nuo 9 iki 1 valandos.
OLympic 2-3740
4807 Cermak Rd. Cicero, Ill.

of this you may be sure . . .
Elliott's WHITE VENEER
THERE'S NO OTHER FINER WHITE **$6.90**
Its brilliant tile-like finish is perfect for walls and ceilings in bathrooms and kitchens, for woodwork and cabinets throughout the home. Its porcelain-like gloss washes as easily as a china plate.
Years of actual use show that White Veneer retains its pure snowy whiteness after repeated washing and hard wear. Brushes easily, covers thoroughly, dries quickly.

BRIDGEPORT HARDWARE AND PAINT STORE
(The Stanmat Corporation)
3314 SO. HALSTED STREET
Chicago 8, Ill.
CALUMET 5-4667

CONRAD Photo Studio

(lietuvis fotografas)
Specialybė vestuvės.
$15.00
vertės dovana jaunavedžiams, atnešus šį garsinimą.
414 W. 63 ST.
Telefonai:
ENg. 4-5883
ENg. 4-5840

TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ:

DEIMANTŲ
LAIKRODŽIŲ
BRANGMENŲ
SIDABRINIŲ
INDŲ
SIENINIŲ
LAIKRODŽIŲ
RADIO IR
TELEVIZIJOS
APARATŲ
IR KT. PREKIŲ
Laikrodžiai Pataisomi Specialiste
John A. Kass
Duodama 1 metų Garantija
Lengvais Išsimokėjimais
JOHN A. KASS
4102 ARCHER AVENUE
(prie Mozart Street)
Tel. LAfayette 3-8617
Seniausia Lietuvių Jewelry Krautuvė Brighton Parke
Įsteigta 1915 metais

PROGRESS
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĖS
PEČIAI, ŠALDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MAŠINOS, BALDAI, MATRACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI.
Didžiausias Pasirinkimas
MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengviausi Išmokėjimai
Baldai Padaromi
Pagal Užsakymą
PROGRESS FURNITURE Co.
3224 SO. HALSTED ST.
Tel. VIctory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. LAfayette 3-3171
CHICAGO, ILL.

"NAUJIENAS" SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI JIE ŽINO, KAD "NAUJIENOS" PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RAŠTUS.

Best View Outside the Ball Park
Westinghouse Television
with Single Dial Tuning

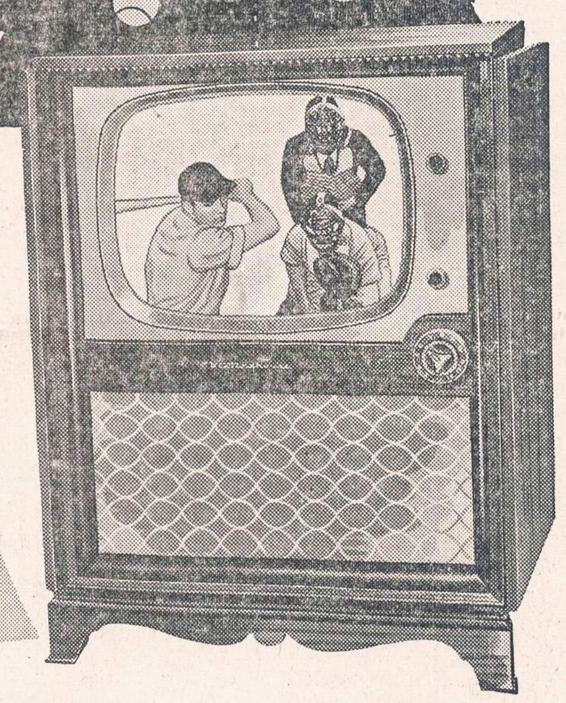

Almost as good as being there . . . because with Westinghouse Television you get pictures so clear, so realistic you'll see everything that happens! And, unlike most television sets, you won't have to "fiddle" with the dials constantly to keep the game in sight. Just select the channel . . . make one quick adjustment for fine-tuning! You won't need to touch it again until you turn it off!

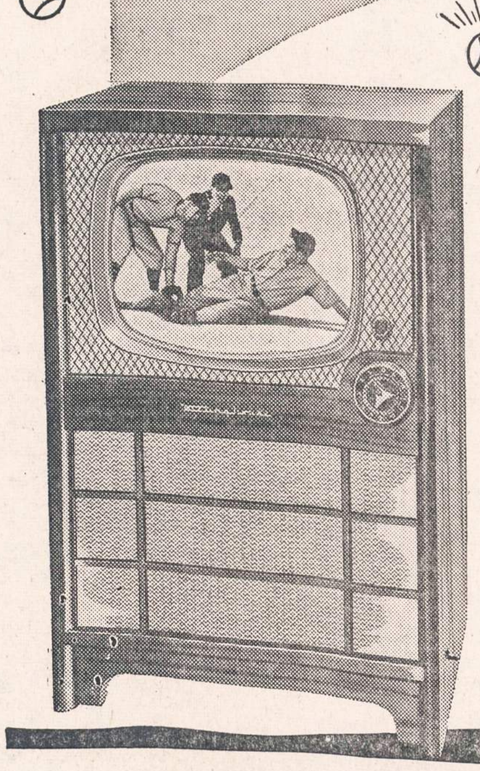

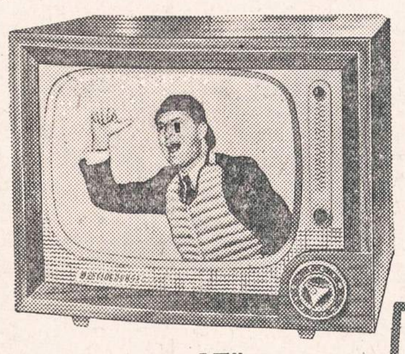

SUPERB 20" PICTURE
The STRATTON. Luxury console of gleaming mahogany with matched-grain doors. Magnificent performance!
Model 642K20

CLEAR, SHARP 17" PICTURE
The ANDOVER. Mahogany table model with every Westinghouse feature. Premium quality and performance at a popular price.
Model 640T17

BIG 17" PICTURE
The BRENTWOOD. Rich mahogany finish console cabinet contains the super-power Westinghouse chassis. Outstanding value!
Model 641K17

WHEREVER YOU GO
this powerful Westinghouse Portable Radio will keep you in touch with your team. Doubly efficient Ferrocore Antenna gives you twice the pull of ordinary portables. Plays anywhere! AC-DC and battery. Model 342P5 in red and black; or 343P5 in brown and tan.

Mighty Midget Table Radio

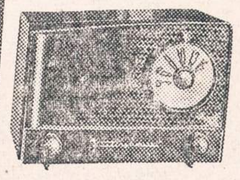

for home or office. Built for powerful performance . . . priced to make that "extra" set easy to own! 5 tubes including rectifier; full-bodied tone. Model 336T5 brown; Model 337T5 ivory.

Easy Terms **SOLTIS** HOME APPLIANCES AND FURNITURE Easy Terms
2647 West 51st Street
HEmlock 4-7095
YOU CAN BE SURE IF IT'S WESTINGHOUSE

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone CAnal 6-8500

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
$9.00 per year in Canada
$9.00 per year outside of Chicago
$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:
Metams $10.00
Pusei metų $5.50
Trims mėnesiams $3.00
Vienam mėnesiui $1.25
Chicagoje per išnešiotojus:
Viena kopija ..... 5c.
Savaitei ..... 30c.
Mėnesiui $1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoj:
Metams $9.00
Pusei metų 5.00
Trims mėnesiams 2.50

Užsieniuose:
Metams $11.00
Pusei metų 5.50
Trims mėnesiams 3.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Tel. CAnal 6-8500.
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Matyt, Šantažas

Korėjos ir Kinijos komunistai staiga nutraukė paliaubų derybas Kaesonge, apkaltindami Jungtinių Tautų karo vadovybę, kad jos lėktuvas mėtęs napalmą (sutirštintą liepsnojantį gasoliną) į artimą nuo konferencijos vietą derybų mieste ir tuo būdu sulaužę derybų sąlygas.

Jungtinių Tautų karo vadai sako, kad tai komunistų suplanuotas darbas su tikslu turėti priekabę pasitraukti iš derybų. Incidentas, dėl kurio jie skundžiasi, įvyko tik 2 val. 25 minutes prieš paskelbiant, kad derybos nutrauktos. Per tokį trumpą laiką komunistų delegacija negalėjo gauti instrukcijų iš savo vyriausybių. Todėl aišku, kad nutarimas buvo padarytas prieš incidento įvykimą.

Be to, Amerikos karininkai, apžiūrėję vietą, kur tariamai buvo mėtomas liepsnojąs gasolinas, nerado tenai nei užmuštų arba sužeistų žmonių, nei kokio nuostolio turtui. Rado tik kelias duobutes žemėje, kurias galėjo padaryti rankinės granatos. Tas granatas, veikiausia, metė patys komunistai. Joks J. T. lėktuvas tuo laiku ton sritin neskrido.

Komunistai, greičiausia, bando "atsigriebti". Tris kartus jie buvo priversti išpildyti J. T. karo vadovybės reikalavimus ir prisipažinti sulaužę derybų sąlygas. Dabar jie nori parodyti, kad ir jie "smarkūs".

Paliaubų derybos, kaip žinoma, yra užkliuvusios už klausimo, kur privalo būti nustatyta neutrali juosta — ties 38-ja Paralele ar ties dabartine karo fronto ilnija, kuri eina tolokai į šiaurę nuo tos Paralelės. Komunistų "prestyžas" neleidžia jiems priimti šitos šiaurinės linijos, todėl jie ir kelia triukšmą. Jie mano, kad, nutraukdami derybas, jie nugąsdins Jungtines Tautas ir privers jas nusileisti.

Tai raudonųjų gengsterių šantažas.

Politika Ir Biznis

Britanija sustabdė ginklų ir karinių medžiagų siuntimą į Sovietų Sąjungą ir jos satelitų kraštus, bet visai sustabdyti prekybą su komunistiniais kraštais ji atsisako. Dėl to ją nuolatos bara JAV kongreso nariai ir spauda. Jie sako, kad Britanija elgiasi taip dėl to, kad jos valdžia socialistinė.

Tačiau prekybą su komunistine Rusija veda ir kiti kraštai, kurių valdžios nėra socialistinės. Štai pvz. Italija per šių metų pirmuosius keturis mėnesius pardavė ir pristatė Sovietų Sąjungai $5,000,000 vertės mašinų ir elektros įtaisų.

Italijos vyriausybės priešakyje stovi katalikiškos krikščionių demokratų partijos vadas De Gasperi. Jisai tikrai nėra bolševikų simpatizatorius. Bet — biznis ne visada eina vienu keliu su politika.

NUOTAIKOS OKUPACINĖJE SOVIETŲ ARMIJOJE

(APŽVALG)

Pabėgęs į vakarinę zoną raudonarmietis *M. I. Sibiriakov* pasakoja apie gyvenimą ir nuotaikas okupacinėje sovietų armijoje rytinėje Vokietijoje.

Kareivius prikelia 6 val. ryto. Kai tik jie nusiprausia, sutvarko savo lovas ir apvalo kambarius, juos veda pasiklausyti "polit-informacijos". Kareiviai zurza, turėdami nevalgę klausyti, kaip politinis instruktorius sako jiems kalbas apie partiją ir naujuosius sovietų vyriausybės sumanymus arba skaito straipsnius iš Maskvos "Pravdos" ir "Izvestija". Tik po šitos pamokos juos veda pusryčių.

Kareivinėse veikia griežta drausmė. Kareivius ir karininkus nuolatos prižiūri komunistų partijos pareigūnai, "politrukai" (politiniai vadai) arba jų pavaduotojai ir karinės žvalgybos SMERš atstovai.

Tame kariuomenės dalinyje, kuriame tarnavo Sibiriakov, atsitiko toks dalykas. Vienas jo draugas kareivis buvo nubaustas 10 parų areštu "hauptvachtoje". Už ką? "Už tai", pasakė tasai kareivis Sibiriakovui, "kad pasakiau tiesą zampolitui". Zam-polit tai "politruko" (politinio vadovo) pavaduotojas.

Kareivis gavo laišką iš savo tėviškės Sibire ir, patyręs, kad jo tėvai badauja, pareiškė tam "zampolitui", kad jisai nebenorįs skaityti sovietų laikraščių, nes jie *meluoja*, rašydami apie žmonių "gerovę". Politinis pavaduotojas padūko, išgirdęs tokius kareivio žodžius, ir ėmė ant jo rėkti:

"Atsistok! .. Už priešsovietinę propagandą 10 parų arešto!"

Kareivį netrukus nusivedė ginkluotos sargybos būrys. Vėliau Sibiriakov patyrė, kad jo draugas buvo nuvežtas į Fuerstenwalde, centralinę SMERš būstinę, ir uždarė jį rūsyje, kuriame buvo vandens aukščiau kelių. Išlaikę tenai tris dienas ir naktis, jį paleido, bet paėmė prižadą raštu, kad jisai niekam nepasakos, ką jisai matė tame karinės žvalgybos urve, ir prigrasino traukti jį karo teisman, jeigu jisai išsiplepės.

Kelioms dienoms praėjus, tas kareivis pabėgo iš savo posto nakties sargyboje, ir jo nebesugavo. Pabėgdamas, jisai paliko raščiuką, kurį užtiko Sibiriakov, atėjęs pakeisti jį sargyboje:

"Aš šito niekad neužmiršiu ir už mano motiną įūs atsakysite, aš dabar viską suprataū, aš ne išdavikas ir ne pardavikas savo tautai, o kovotojas už mano žmonių išlaisvinimą."

Laišką, kuris taip sujaudino kareivį, jisai buvo atidavęs Sibiriakovui, ir šis jį dabar paskelbė. Jo turinys toks.

Kareivio motinos laiškas

Brangus sūneli, su linkėjimais tau tėtė, mama, sesuo ir visi mūsų giminės ir pažįstami. Iš tavęs laiškų gauname retai, ir tu kažin kodėl mažai terašai, ir kodėl mums nieko neparašai, kaip tenai gyvena kapitalistai, ir kaip tenai bedarbiai vaikščioja gatvėmis, ir ar tu tenai matei amerikiečius, o mes čia girdėjome, kad jie greitai ateis kariauti prieš mus, ir ar tiesa, ar ne, kad Berlyne jie griebia rusų kareivius ir kažin kur nuveža? Rašyk mums smulkmeniškai, o dabar kai kurie tavo laiškai per pusę išbraukyti. Rašyk viską, kas tik tenai yra nauja. O dabar apie mūsų naujienas. Pirmąją gegužės mes pasitikome be duonos, nes negalėjome gauti, o dviem dienom anksčiau buvo galima gauti duonelės, o pas mus nebuvo pinigų. Štai jau du mėnesiai, kai neišmoka algų Mnogopromsojuze, ir tiktai tėtei gegužės 1-ją davė avanso 50 rublių, ir vakar pas mus užsuko tavo draugas, kuris mums perdavė tavo siuntinėlį, ir neturėjome kuo jį pavaišinti, nebuvo duonos. Aš nuėjau, pastovėjau prie magazino (krautuvės), pažiūrėjau ir sugrįžau. Kadangi gretoje prie magazino beveik iki mirties prislėgė moterį ir mergaitę. Jom iš burnos ėmė tekėti kraujas. O aš dar noriu truputį pagyventi ir sulaukti tave sugrįžtant namo, pažiūrėti į tave, o po to jau galima ir mirti. Vistiek gyventi nėra ko, kam kankintis, badauti? Ir dar naujiena pas mūsų tetą Ulę. Užvakar pardavė paskutinę karvę, kaip ji, vargšė, gyvena su septyniais vaikais, o dirba ji viena? O jos vyras žuvo fronte 1944 m. Jai uždėjo 15,000 rublių mokestį, 350 litrų pieno ir 45 kilogramus sviesto. Ji to viso sumokėti neįstengė. Atėjo, aprašė karvę ir pardavė. Jie bent iš karvės misdavo. O kas dabar su jais bus — nežinau, teks su vaikučiais eiti per žmones.

Tokį laišką gavo iš savo motinos tas kareivis, kuris bandė paskui "pasakyti tiesą" politruko pavaduotojui — ir gavo už tai išstovėti tris paras vandenyje aukščiau kelių, SMERšo sklepe.

Sibiriakovas paklausė jį, kaip jisai galėjo tokį laišką gauti iš Sibiro, kad jo nesučiupo cenzūra? Kareivis paaiškino, kad laišką jam atvežė jo draugas — tas, kuris buvo nuvežęs siuntinėlį jo motinai.

Sibiriakovo raštas yra įdėtas rusų tremtinių leidžiamam žurnale "Narodnaja Pravda".

Rytoj paduosime daugiau jo nupieštų vaizdų iš okupacinės sovietų armijos Vokietijoje.

"TĖVYNĖS SARGAS"

Išėjo iš spaudos pirmas Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos leidžiamo Amerikoje "Tėvynės Sargo" numeris. Tai storoka, 176 puslapių knyga. Bet straipsnių tik septyni; du trumpi, trečias kiek ilgesnis; už tai likusieji, atrodo, net ir žurnalui per ilgi. Vyskupo V. Brizgio rašinys — 87 puslapių. Tai jau ne straipsnis, o brošiūra.

Artimoje ateityje gal kas tą žurnalo numerį nuodugniau parecenzuos. Mums tik krinta į akį tai, kad jo bendradarbiai kartoja šabloniškus priekaištus socialistams, kad jie esą "materialistai", kad jų idėjos esančios "gimininingos" bolševizmui, kad Lenino ir Stalino "komunizmas" esąs paremtas Markso mokslu, kuris neigęs demokratiją, ir t.t. Nė vienas šitų teigimų nėra pagrįstas gilesniu tyrinėjimu, nors kai kurie jų visai net aiškiai prieštarauja plačiai žinomiems gyvenimo tikrovės faktams.

Nekritišku šališkumu pasižymi ypač vysk. Brizgio kūrinys apie "Lietuvių tautą ir krikščioniškąją demokratiją". Pagal jį, demokratinius pagrindus nepriklausomai Lietuvai nustatė ne kas kitas, tik krikščionys demokratai; o kitos lietuvių srovės "vėliau ant tų pamatų savo priestatus dėjo". Todėl, girdi, "pastatas neišėjo vieno stiliaus".

Tarp tų demokratijos pagrindų dėjikų autorius mini krikščionių demokratų partijos steigėjus, įkūrusius ją 1905 m., bet nepasako, jogei vienas jų, kun. Laukaitis, Rusijos Valstybės Dūmoje didžiavosi, kad jie padėję caro valdžiai "malšinti kramolą (maištą)". Kitas rašė tuometiniame "Tėvynės Sarge", kad Lietuvos nepriklausomybės idėja tai "tuščia socialistų svajonė", o lietuvių tauta, "iki kaulų konservatyviška", tenkinsis įnamio teisėmis caro imperijoje. Vysk. Brizgys taip pat nepaminėjo to, kad dar 1918 m. krikščionys demokratai buvo nutarę Lietuvos Taryboje surišti Lietuvą "amžinais ir neatskiriamais ryšiais" su kaiziriška Vokietija ir buvo suradę karalių Lietuvos sostui.

Jisai, tur būt, pamiršo, kad Vasario šešioliktosios Deklaracijon buvo įdėti žodžiai apie *demokratinius Lietuvos valstybės pagrindus* tik po atkakllios kairiųjų srovių atstovų kovos prieš krikščionis demokratus ir kad šioje kovoje už demokratinius pagrindus vadovavo *socialdemokratas inž. Steponas Kairys.*

Nepaisydamas šitų faktų, "Tėvynės Sargo" (dabartinio) bendradarbis drąsiai atiduoda visus kreditus už demokratinių principų įkūnijimą nepriklausomos Lietuvos konstitucijoje savo partijai, o socialistus ir kitus piešia lyg kokius kampininkus, atėjusius į kr. demokratų dvarą, pasistačiusius tenai savo "priestatus" — ir sugadinusius gražų krikščioniško dvaro "stilių"!

Jauni to žurnalo skaitytojai, gal būt, ir patikės, nežinodami iš patyrimo, kaip nepriklausoma Lietuva kūrėsi. Bet senesnieji pačių krikščionių demokratų veikėjai turės traukyti pečiais.

J. LIŪDŽIUS

JURGIS IR ELENA NORKAIČIAI

(Tęsinys)

Norkaičiai, kaipo literatūrinis tipas ir kaipo socialinis reiškinys, yra labai senas dalykas. Norkaičius sutinkame visose pasaulio literatūrose. Juos pažįsta visos religijos nuo seniausių laikų.

Skelbdamas Evangeliją, Kristus sutiko Norkaičius žydų žemėje, iš kur pareina jų pavadinimas fariziejus, chamas. Bet imkim mums artimesnę aplinką. Rašytoja Žemaitė pažino Norkaičius dar prieš mūsų spaudos laisvės atgavimą. Poetas Putinas-Mykolaitis savo romane "Altorių šešėly" parodė, kad Norkaičių yra ir kunigų tarpe (Kalnynų parapijos klebonas Platūnas ir vikaras Stripaitis).

Grįžkim nuo poezijos į tikrovę, į netolimą praeitį ir prisiminkim, ar mes patys nesutikom mūsų tautiečių, kiek panašių į Norkaičius? Ar ne Norkaičiai prašė duoti auksinę penkrublinę už kvortą pieno, kada 1944 m. mes bėgom nuo rusų bolševikų? Su Norkaičiais teko susipažinti tremtinių stovyklose Vokietijoj. Štai katalikiškoj spaudoje kun. daktaras K. Širvaitis liudija, kad tokių Norkaičių yra daug ir Amerikoje. Jis sako: labai gražus pavyzdys yra lietuvių inteligentų Norkaičių šeima, kuri, būdama "labai religinga", skriaudžia kitus.

Kurtumas sąžinės balsui

Visų Norkaičių pagrindinis bruožas yra kurtumas sąžinės balsui ir neturėjimas religinio jausmo. Bažnyčios mokslas apie Dievą, kaipo aukščiausiąjį Gėrį ir Teisingumą jiems nesuprantamas ir svetimas. Bažnyčios praktikiniai nuostatai ir apeigos uždengė Kristaus vaizdą ir visiškai užtamsino jo meilės evangeliją. Triasmenis Dievas Norkaičiams yra ne daugiau kaip pagonių stabas. Tačiau mes turim laikyti Norkaičius tikrais katalikais, nes jie eina išpažinties ir klauso mišių. Maža ką jie gyvena be Kristaus ir grobia savo naudon, nesiskaitydami su artimo skriauda. Įsidrąsinęs ateitininkas kartais gali pasakyti apie Norkaičius, kad jie yra nukrikščionėję katalikai.

Mūsų Jurgis Norkaitis visai nekvailas žmogus. Jis sumanus ir labai protingas. Jis svarsto gyvenimo reiškinius, atsižvelgdamas į savo naudą ir tuo reikalu panaudoja sveiką protą ir net Bažnyčios mokslą. Jis yra susidaręs savos moralinės teologijos pradus, kuriais teisina savo niekšybes.

Norkaičiai pilni ir patenkinti savo vidaus pasauliu ir jų sąžinė visuomet rami. Bolševikams areštavus Kubilių, Norkaičiai pagrobė savo jiems išduotus už pasiskolintus pinigus vekselius. Jie gudriai ir labai protingai išvadžioja, kad Dievui ir tėvynei bus daug naudingiau, jei tie vekseliai liks jiems, o ne atiteks vėjavaikiui įpėdiniui Žolynui, kuris kovoja su bolševikais.

Nukrikščionėjęs katalikas

"Dulkėse" Norkaitis parodytas kaip žmogus sukčius ir begėdiškas savanaudis. Bet nukrikščionėjusių katalikų, kuriems Dievas ir Kristus yra sausa formulė, pasireiškia ir kitose srityse. Visai įmanomas Norkaitis garbėtroška. Jis politikas, visuomenės veikėjas, fanatiškas partijos kovotojas. Ši rūšis Norkaičių mūsų bendruomenei ne mažiau žalinga, kaip ir Norkaičių katalikų-materialistų.

O štai neseniai vienas mūsų katalikas profesorius pasipasakojo "Draugo" korespondentui, kad jis pasinešęs šventuoju tapti. Po visų didelių mokslo studijų jis patekęs į tokią puikią vidaus jėgų pusiausvyrą ir tokią nuotaikingą sielos ramybę, kad jam tetrūksta tik šventuoju tapti. Panašiai kaip mūsiškis Jurgis Norkaitis, jis kasdien su savo žmona eina į bažnyčią. Visa išganinga smulkučių nuodėmių išpažintis suteikia katalikui profesoriui sąžinės ramybę. Kristaus pamokslas ant kalno, meilės artimo įstatymas, Dievo karalystės kūrimas žemėje visai nejaudina Norkaičio — mokslininko sąžinės, Didysis Inkvizitorius atpalaiduoja jį nuo Kristaus evangelijos vykdymo. Štai kokia kaina Norkaičiai įgauna vidinę ramybę ir tariamą pusiausvyrą.

Neviskas tvarkoje

Jeigu mūsų literatūra yra tam tikra prasme bendruomenės kultūrinio turto ir visuomenės nuotaikų veidrodis, tai V. Ramono "Dulkės raudonam saulėleidyje" liudija, kad su katalikybe nepriklausomoj Lietuvoj buvo kažkas negera. Nežiūrint statistinių žinių apie didelį prieauglį kunigų, vienuolių, bažnyčių, vyskupijų, katalikiškų brolijų, akcijų, draugijų, seminarijų ir kitų mokyklų ir įstaigų ir taipgi gausios spau-

(Tęsinys 6-me pusl.)

DR. P. JONIKAS

LIETUVIŲ KALBOS ISTORIJA

5. *(Tęsinys)*

Prūsų kalbos paminklų nedaug tėra išlikusių. Ir tie patys, svetimtaučių menkai arba net ir visai prūsiškai nemokančių surašyti, suprantama, gerai neatvaizduoja gyvosios prūsų kalbos. Štai tie paminklai: 1. vadinamasis Elbingo žodynėlis. Jis (bene vokiečio) parašytas apie 1400 m., turi 802 žodžius, suskirstytus pagal dalykų asociacijas (Dievas, angelas, dangus ir t.t.); 2. vad. Simano Grunavo (Grunau) žodynėlis. Tai 100 žodžių, netiksliai užrašytų, rodos, su lenkiškų ir lietuviškų lyčių priemaiša, sąrašas Grunavo prūsų kronikoje (parašytoje apie 1517—26 m.); 3. I katelizmas (1545 m.); 4. II katekizmas (1545 m.); 5. III katekizmas (1561 m.). Vertingiausias pastarasis katekizmas, Abelio Willio išverstas į prūsų kalbą, nes jame brūkšniais žymimas kirtis (kirčiuotųjų balsių ilgis), o iš to galima suvaikyti ir priegaides. Tačiau ir jo kalbos tikslumu sunku patikėti, nes pats A. Willis maža temokėjo prūsiškai, vertė per prūsų vertėją.

Ir prūsų kalba nebuvo vienalytė, bet, ypač toliau, ėmė įvairuoti pagal sritis bei kiltis. Pvz. manoma, kad tokia skirtingesnė buvo jotvingų (sūdůvių) kalba, nors jos pobūdis dar nėra visai paaiškėjęs.

Štai prūsų kalbos pavyzdys — dešimt Dievo įsakymų iš 1545 m. II katekizmo (netobula anuometine rašyba):

Staey dessimpts Pallapsaey. Pirmois. Tou ni tur kittans deiwans turryetwei. Anters. Tou ni tur sten emnen twayse deywas nienbaenden westwey. Tirtis. Tou tur tan lankinan deynan swyntintwey. Ketwirtz. Tou tur twayen thawan bhae mutien smunintwey. Pyienkts. Tou ni tur gallintwey. Usts. Tou ni tur salobisquan limtwey. Asmus. Tou ni tur reddi weydikausnan waytiaton preyken twayien tauwyschen. Newyntz. Tou ni tur pallapsitwey twaysis tauwyschis butten. Dessympts. Tou ni tur pallapsitwey twaysis tauwyschies gennan, waykan, mergwan, pecku, adder ka tanaessen hest.

5. Rytiniai baltai

Atitrūkę nuo vakarinės baltų šakos, rytiniai baltai, kaip rodo proistorės duomenys, vėl ėmė skirstytis į atskiras kiltis. Iš iškasenų bei laidosenos ryškesnes tų kilčių skirtybes archeologai pastebi jau pirmaisiais amžiais po Kristaus.

Iš pradžių, po atskilimo nuo vakarinių baltų, rytiniai baltai bus kalbėję ir viena kalba. Ji jau pat pradžioje galėjo nebūti vieninga, galėjo turėti tarminių skirtybių, kaip tai leidžia spėti ir minėtasis iškasenų bei laidosenos skirtumas. Tačiau iš to dar nematyti, kokių būta kalbinių skirtumų.

Jau iš pačios kalbos — iš turimųjų kalbos lyčių — galima spręsti, kad iš rytinių baltų bent lietuviai su latviais, baltų prokalbei suskilus, dar ilgą laiką yra kalbėję viena kalba arba tiksliau — dviem tos pačios kalbos tarmėm. Tos dvi tarmės ilgainiui ir išriedėjo atskiromis lietuvių ir latvių kalbomis. Tokiomis rytinių baltų tarmėmis lietuviai ir latviai, atsiskyrę nuo prūsų, bus kalbėję dar apie 1000 metų.

Kaip galima spręsti iš vietovardžių bei skolinių, lietuvių ir latvių bendroji kalba (vad. lietuvių latvių prokalbė) bus trukusi maždaug iki VII a. po Kr. Latvių kalba atsiskyrė nuo lietuvių kalbos ne iš karto; skyrimasis truko bent 400 metų. Taigi bent keturių amžių prireikė latvių kalbai pasidaryti tokiai, kokia ji apskritai yra dabar.

a. LATVIŲ KALBA

Latviškosios rytinių baltų tarmės skirtingumai ėmė reikštis tiek gramatikoje, tiek žodyne. Būdingas giminių kalbų (kaip ir tarmių) skirtumas yra tas, kad kadaise vienodi garsai pagaliau išvirsta skirtingais. Taip ir latviai ilgainiui prasikišo pro lietuvius tuo, kad vietoj ir toliau lietuvių tariamų senųjų garsų ėmė tarti naujus. Tokiu būdu vietoj minkštųjų *k, g* latviai maždaug nuo VIII a. pradėjo tarti *c (=ts)* ir *dz (kitas: cits, gerti: dzert)*. Ne vėliau kaip VIII a. latviai išvertė ir senuosius *š, ž* garsais *s, z (šienas : siens, žiema : ziema)*.

Vietoj šiandieninių lietuvių *č (=tš), dž* latviai turi *š, ž* (plg. *vokiečio:* lat. *vācieša, briedžio:* lat. *brieža*)[9]. Ši latvių kalbos ypatybė, kaip galima spręsti iš rusiškųjų skolinių latvių kalboje, atsirado dar prieš X — XI a. Kita vėl svarbi latvių kalbos garsų pakaita yra dvibalsių *an, en, in, un* išvirtimas *uo, ie, ī, ū,* pvz. *ranka: ruoka, penki: pieci, krintu: krītu, juntu: jūtu.* Šie dvibalsiai bus išvirtę ne vėliau kaip XII amžiuje, nes XIII a. pradžioje užtinkami kronikose latvių vardai tų dvibalsių jau nebeturi.

Latvių kalba atsiskyrė nuo lietuvių ne tik minėtomis garsinėmis ypatybėmis, bet ir visa eile kitų. Ilgainiui latvių kalboje buvo atitrauktas kirtis į žodžio pradžią, o kai kurios žodžių galūnės pakeistos (pvz. *vyr-ui:* lat. *vīr-am)*. Taip pat latviai kartais išlaikė kitus žodžius negu lietuviai (pvz. *auksas:* lat. *zelts* = liet. *želtas* "gelsvas") arba kitas to paties žodžio reikšmes (pvz. žem. *eilà* "eilė": lat. *iela* "rietuvė (malkų), gatvė; stirta (javų krūva)", *nauda*[10]: lat. *nauda* "pinigai"). Latvių kalboje nemaža yra ir kitokių skolinių negu lietuvių kalboje.

To latvių skyrimosi nuo lietuvių priežastis buvo pirmiausia latvių įsikūrimas skirtingoje vietoje šalia skirtingų kaimynų, skirtingų tautybių žmonių asimiliavimas (sulatvėjimas), skirtingas latvių istorinis kelias. Pvz. latvių kalbos kirtis buvo atitrauktas ne be suomių kalbų įtakos (mat, latviai yra asimiliavę dalį lybių tautos, suomių giminės).

Seniausias latvių kalbos paminklas yra 1585 m. Kanizijaus katalikų katekizmo vertimas. Pirmųjų latvių raštų autoriai buvo vokiečiai, kurie rašė bloga kalba ir netikusia rašyba. Tų paminklų kalba šiaip nedaug kuo tesiskiria nuo šiandieninės latvių kalbos.

[9] Lietuvių *č, dž* ir latvių *š, ž* čia yra kilę iš senesnių junginių **tj, *dj: *vākietjā, *briedjā* (dar seniau: **breidjā).*

[10] Lietuvių **nauda** yra "turtas; kraitis; pinigai; pelnas."

(Bus daugiau)

LITERATŪRA ❧ MENAS ❧ MOKSLAS

Nr. 139 ★ LITERATŪROS DRAUGIJOS SKYRIUS ★ EINA KAS ANTRAS ŠEŠTADIENIS ★ 7 METAI

ST. TAMULAITIS

SENOJO VENCIAUS LOBIAI

Chicagos Lietuvių Literatūros Draugijos novelės konkurso teisėjai patarė išspausdinti rašytojo St. Tamulaičio novelę "Senojo Venciaus lobiai". LITERATŪROS skaitytojai turės progos pažinti šį buvusio kalbos mokytojo kūrinį. 1938 m. St. Tamulaitis išleido novelių rinkinį "Rudens melodijos", o anksčiau dalyvavo keliuose novelių konkursuose ir laimėjo premijas.

NOVELĖ

Ši istorija liečia vieną mažą šeimyninį įvykį. Jis nutiko Amerikoje, Pennsylvanijos valstybėje, 1922 metais, lietuvių imigrantų šeimoje.

Tą rudenį senasis farmeris Vencius, nespėjęs parduoti savo ūkio ir išvykti tėvynėn, atgulė mirties patalan. Jam ėjo 79 metai. Abu jaunesnieji jo vaikai, duktė ir sūnus, apimti gilaus liūdesio, visaip stengėsi tėvui padėti, bet tai jiems sunkiai vyko; senukas vis nesitaisė. Kapan jį stūmė ne daktarų nurodytos ligos ar priežiūros stoka, o senatvė ir paprastas kūno susidėvėjimas. Jo rankos buvo jau visai išdžiūvusios, jo kojos patinusios nuo seno reumato, jo skruostai išsekę, lyg tie saulėgražos lapai vėlybą rudenį, ir visoje jo esybėje galėjai justi gilų nuovargį, kaip pas žmogų, kuris visą savo gerbūvį ir savo vaikų ateitį sukūrė ne lengvomis tarnybomis ar gausiais paveldėjimais, bet nuolatiniu ir atkakliu darbu.

— Laikas man iškeliauti, vaikučiai... jaučiu... — kalbėjo vieną pavakarį farmeris, silpnai užtraukdamas pypkę, kurią jam pridegė duktė Janina. — Atgyvenau jau savo... Regiu, neatgulsiu gimtoje žemėje po liepomis šalia tėvų ir protėvių... O ką dabar, Dievo valia!.. Važiuokita judu šiandien paštan ir parkvieskita namo anuos mano vaikus. Noriu aš juos palaiminti ir visiems lygiai išdalinti savo turimą lobį.

Brolis ir sesuo, lyg susimokę, žvilgterėjo vienas į kitą. Tėvo lobis! Ak, šisai lobis jau kuris laikas dilgina jų širdis, keldamas visokiausių įtarimų ir versdamas retkarčiais suabejoti tėvo nuoširdumu. Senukas jį slėpė, bet juodu gerai apie jį žinojo. Prieš kokią trejetą ar ketvertą metų jų pačių akys aiškiai matė jo stalčiuje daug tūkstantinių, o apšepusioje skrynutėje, kuri gulėjo spintoje po raktu, sako, būta kelių svarų aukso ir deimantų. Aišku, to lobio juodviem nereikia, o ne, kaip gi, farma yra pakankamai turtinga ir pati duoda gan žymų pelną, tik svarbiausia, va, kalbant tiesiai ir atvirai, būtų didelė gėda, jei ligonis nei iš šio nei iš to viską pasiimtų drauge į kapus, nieko pirma apie tai neprasitaręs saviesiems.

— Kad liepiat jūs, gerai, tėve! — po mažutės tylos prabilo sūnus Tomas, mylimiausias jo vaikas. — Nors tu dar tikrai nemirsi, ale pranešti broliams ir seseriai mes galime. Anie seniai jau besilankė mūsų namuose.

— Atsargiai, lyg ko bijodama, duktė Janina pridūrė:

— Bet... Džoną, tėveli, ar jį teipos kviesti? Jis... tas Džonas, geras mūsų brolis, o yes, bet jūs... jis nė žodžio su jumis lietuviškai, tėveli, ir jūs paskui... Ar nesusipyksita vėl, kaip anąsyk?

— Džoną, sakai, aha!.. Na, o kaip! Žinoma, parkvieskita ir Džoną, pa. Visus! Kad-kad, ve, nebūtų kaip anuomet per motinos šermenis: atvažiavo su savo karu Džonas į trečią dieną, o motina seniai jau pašarvota — ar tai čia gražu! Taigi, ant treino tegu jisai sėda ir be jaukintinių, vienas tegu!

— Gerai, tėveli. Telegrafuosim, kad ant treino ir vienas...

— Beje, da kas, Janike! Tu nepatingėk, vaikuti, pačėti iš miestelio iki farmerio Tubbsono. Noriu aš jam grąžinti tuos rankpinigius už farmą. Matot, vis tiek aš jau turbūt... Kad paskui, anot to, kas nors ne taip, jei nepagysiu... Tigi, pranešk tu jam!

— Gerai, tėveliuk! Bet tu dar pasveiksi!.. Ir kai tu pasveiksi, mes visi plauksime pažiūrėti tavo tėvų krašto. Ak, kaip bus linksma! Aš, turbūt, ten liksiuos. Aš taip myliu tas dainas ir tą viską, ką motušė mums pasakodavo...

Jaunieji išvažiavo. Farmeris Vencius, prižiūrimas vyresniojo darbininko Slenimo, pamažu pūtė dūmus iš pypkės ir mąstė apie savo vaikus. O ką, geri tie jo vaikai, nėr ką perdaug nė sakyti, ne, ne: klusnūs visi, išauginti pagal senolių papročius, dievamyliai, loskauni. Tik, va, to Džono — jo vieno — šunkeliai niaukia jam sielą, šiča tai jau liūdna ir kartu širdyje. Paklydėlis yra Džonas, je, tikras paklydėlis ir perkrikštas! Nė žodelio jis tau lietuviškai, nei dainos, nei giesmės, nei patarlės, nei laikraščio savo — nieko negali, lyg ne jo sūnus būtų. Tfu!.. Bet ką dabar, kitaip turbūt jau neišeis. Neišversi dabar tu jo, lyg to vatinio į gerąją pusę, jei sykį blogai sukirptas ir atvirkščiai pasiūtas, na, žinoma, kad taip. Žiu, tegu parvažiuoja ir jis, tegu!

Į kambarius veržėsi rudenio tamsa. Lauke lynojo. Čekas Slenimas užžibino lempą ir vėl pridegė ligoniui pypkę. Abu juodu, netardami nė žodžio, ilgokai tylėjo. Jų akys buvo nukreiptos į guviai švitinčią liepsną, o mintys skrajojo kiekvieno kažin kur toli, toli. Dar sykį pakurstęs židinyje ugnį, tarnas buvo beišeinąs kieman prie gyvulių, kai senukas staiga jį sulaikė:

— Palauk, tu Slenimai! Atrakink tu man štai šitą šėpą, va kur, ir pagrabaliok ten žemai skrynutės tokios! Užėjo noras pamatyti. Tigi, dugne ji, dugne, o kaip... šiek tiek į dešinę labiau! Ta pati, aha! Lietuviškas valizėlis, je, teisingai... mano pačio darytas, chee-e... O ve, su juo, vaikine mano, anuomet aš atkeliavau stačiai iš krajaus į Ameriką, tigi, tiesiai į čia per mariaś be sustojimo. Seni jau laikai, tai rodc! Duokš ją čia!

Čekas, neskubėdamas ir atidžiai apžiūrėdamas, padavė skrynutę farmeriui. Sena buvo jau toji skrynelė, suskilusi visai ir nusišėrusiu luobu, bet už tai jos kaktoje, it žvalus sargybinis, grėsmingai kabojo nauja spyna. Ir kokia dar spyna! Nauja, misinginė, su prancūzišku užraktu, lyg prie Pennsylvanijos banko durų, chė-chė. Kiekvienas, kas turėjo ant pečių ne puodynę, o galvą, be vargo galėjo atspėti, kad čia dūlėjo slapti senio turtai, kuriuos jis dabar — gal jau paskutinį sykį — rengiasi skaityti.

Vykstant tokiems nepaprastiems dalykams, argi nederėjo apsukriam tarnui valandėlę luktelti?

— Tigi, o tu dabar gali sau eiti, Slenimai! — atsiliepė senukas, dirstelėjęs į tarną. — Apžiūrėk karves prieš naktį ir pašerk sočiai veršius. O ir arklius tegul sausai pakrečia Dzidorius. Padabok jį: šiaudų farmoje yra.

Noroms nenoroms čekui teko paklusti. Kraipydamas ūselius, jis nustriūgino iki prieangio ir sustojęs valandėlę mąstė. Smalsumas jį degino. Apsigalvojęs jis nusprendė žūt-būt grįžti atgal ir dar sykį paveizėti paliktą lobį. Galais pirštų, kad niekas neužgirstų, gudragalvis tarnas vėl atstypino prie durų, pridėjo akį prie užrakto ir niekadėja pažvelgė pro rakto skylutę. Kambaryje viskas vyko taip, kaip buvo jo spėta. Senis atsargiai vyniojo tarp rankų kažkokį rusvą audeklą ir ne po ilgo ištraukė iš ten sunkų krepšiuką aukso. Atmezgęs raištį, jis ilgai ir su meile žiūrėjo į jį, žarstė grubiais pirštais jo turinį ir lingavo savo pliką galvą, kol ašaros išsprūdo iš priblėsusių akių. Žiū, aiškių aiškiausiai — farmeris verkė! Jis verkė savo lobio, svieteli!

— Ak, koki šykštūs visi šitie seniai! — atsiduso čekas, ištiesdamas sustyrusią nugarą. — Šimts velnių, my sir! Verksi tu čia ar neverksi, o aukso to neišsineši su savimi. Ne, ne!.. Dėjai, kaip sako, amžiams, o sudėjai prekymečiui, dacol! — ir jis pamažu nunešė sunkius kulnis atgal į kiemą, krapštydamas savo gauruotą pakaušį.

Po geros valandėlės senis skrynutę uždarė. Pypkė jau buvo išrūkyta, ir jis nusviręs į pagalvius ilgai veizėjo į kambario lubas.

Jo gyvenimo kelias, ak! Jo ilgo ilgo gyvenimo kelias, vai, Tu Dieve gerasis!.. Kaip skubiai, kaip greitai prabėgo visos margosios būties dienos, kaip nejučiom nusirito jaunystė, sveikata, jėgos, viskas, viskas. Grįžti į ten atgal, kur rengėsi ištisus metų metus, jis jau neišgalės, ne. Kol turėjo jėgų, neleido ruso valdžia, o kai štai dabarties žemelė laisva, nevelija sveikata ir metų našta per didelė užsėdo ant pečių. Je, per vėlu, per vėlu!.. Neišvys, nepamatys daugiau savo gimtosios šalies: jos gražių miškų ir upių, jos slėnių ir piliakalnių, jos aiškių kaip stiklas rytų, jos šienapiūčių ir saulėlydžių, jos debesuotų rudenių su talkomis, linaminiais, vestuvėmis ir graudžiomis šermenimis, jos ilgų žiemos vakarų, pilnų šiurpių apsakymų, padavimų, dainų ir protėvių žygių — taip, nieko, nieko. Viskas šiandien — lyg tolimas išnykęs sapnas, lyg girdėta graži pasaka, sekta ir nutraukta pačioje savo viršūnėje. O ar tikėsi, rodos, tik keletas metų bėra, kai jis, jaunas 27 metų vyras, gaudomas rusų žandarų, vieną rytmetį laimingai paspruko ties Naumiesčiu per Šešupę ir pilnas vilčių draug su šita skrynele atplaukė per marias į išgarsintąją laimės šalį Ameriką... Toji Amerika, ak, toji laimės bei turtų šalis Amerika! O vis dėlto, gryną teisybę šnekant, ne pienu plaukė ir čia upės, ne medumi žlugsojo ežerai.

Jis pažino vargą, alkį, nuovargį ir panieką. Jis patyrė žmonių širdies kietumą, agentų klastą, bendrininkų pavydą, bosų sauvalią, draugų pašaipas, jis pirmą kartą pamatė negirdėtą technikos ir pinigo dievaičio galybę. Kantriai ir be murmesio jis nešiojo maišus iš laivų, skaldė akmenis, grindė gatves, tirpdė geležį fabrike, kasė giliai po žemėmis anglį, per dienų dienas mirkdamas sūriame savo prakaite. Kartėliai niekur jo neapleido ir nesekmės jį vis lankė. Lenkai tyčiodavos iš jo kalbos, rusai du sykiu jį apvogė, fabriko mašina nutraukė jam porą pirštų, o vieną kartą — tai atsitiko prieš pat Kalėdas — jis buvo gyvas palaidotas po šachtomis anglies klodų.

Bet pusiausvyros jis nepametė ir gimtojo krašto neužmiršo. Laiškas, daina, spausdinys arba žodinė naujiena, atkeliavusi iš tolimos tėvynės, paguosdavo jo dvasią, tylomis keldavo jo viltį; vakarais jis ilgai svajodavo apie žėmę, kurią sugrįžęs pirks Babtuose ant Nevėžio krantų arba mintimi skaičiavo gyvulius, kurie riebūs ir sotūs vaikščios po vešlias jo ūkio lankas. Visai nenuostabu, kad per vienas tylias Sekmines, žydinčio pavasario metu, pagautas keisto ir nesuprantamo ilgesio, jis netikėtai apsiverkė, atrėmęs galvą į šaltą užmiesčio akmenį. (Tąsa bus)

MIKAS ŠILEIKIS — "Siuvėjas"

AMERIKOS LIETUVIAI DAILININKAI

(PASIKALBĖJIMAS SU M. ŠILEIKIU)

Aplankiau Miką Šileikį, veikliausią Amerikos lietuvių dailininką. Džiaugiausi proga galėdamas jį paprašyti, kad atsakytų į vieną kitą mūsų visuomenei rūpimą klausimą.

Naujieji ateiviai maža tepažįstame Amerikos lietuvių gyvenimą. Malonu būtų, kad Tamsta nors trumpai supažindintumėte "Naujienų" skaitytojus su Amerikos lietuviais dailininkais ir jų laimėjimais meno srityje.

—Kiek man yra žinoma, prieš Pirmąjį Pasaulio karą Amerikoje buvo tiktai grafikas Antanas Dulbis, kuris karo metu mirė influenza. Karo metu Jonas Šileika baigė Chicagos Meno Instituto mokyklą. Po karo buvo išvykęs studijų pagilinti į Miuncheną. Grįžęs į Chicagą, Jonas Šileika nutapė keleto žymesnių lietuvių portretų, atseit, Juozo Šerno ir rašytojos Julijos Žemaitės; už šį pastarąjį Meno Institute dailės parodoje laimėjo premiją. 1922 m. J. Šileika išvyko į Lietuvą ir nebegrįžo. Joną Šileiką daugelis amerikiečių dar ir šiandien prisimena. Pereitą pavasarį apie jį teiravosi Meno Instituto vadovybė. Jonas Šileika, kaip ir daugelis kitų lietuvių dailininkų, pasiliko Lietuvoje.

Dulbio darbų yra iki šiol užsilikusių SLA laiškų bei kitų šios organizacijos reikalams vartojamų emblemų spaudiniuose. Taip pat Clevelando senasis "Dirvos" vardas buvo Dulbio pieštas.

1923 m. aš, Antanas Valda (Valatka) ir, rodos, Petras Kačerauskas tais pačiais metais baigėme Meno Instituto meno mokyklą. Aš ir Valda pasilikome toj pačioj mokykloj dar vieneriems metams studijuoti kaip "post graduates" — jau diplomus turėdami. 1924 m. institutas man suteikė premiją už konkursinę tapybą.

Praėjus penkeriems metams, pradėjo atsirasti jau čiagimių dailininkų, būtent: Antanas Skupas (dabar Cooper), kuris taip pat baigė institutą. Jisai pasižymėjo kaip tapytojas ir dalyvavo to paties instituto dailės parodose. Skupas buvo išvykęs į Vakarų Europą kaip stipendininkas studijų pagilinti. 1930 m. ir vėliau Meno Instituto reprezentacinėse dailės parodose, be manęs, Skupo, rodėsi Ona Radvilaitė ir Julius Paškevičius (skulptorius). Vienur kitur dailės parodose pasirodė su savo darbais Estelle Pralle-Pralgauskaitė, Bernice Balickaitė, J. Pocius ir medžio skulptorius Giedraitis. Apie jų akademinį kelią tikslių žinių neturiu.

Ar Amerikos lietuviai menininkai turėjo kokią organizaciją, pvz. klubą ir pan.?

—Taip. 1935 m. Chicagos lietuviai dailininkai, ateiviai ir čia gimusieji, organizavo Chicagos Lietuvių Dailininkų Dr-ją. V. Beliajaus studijoj buvo sušaukti keli posėdžiai, kuriuose dalyvavo ir baletmeistro Vytauto F. Beliajaus šokėjų grupės nariai. Buvo išrinkta valdyba, bet ši organizacija jau pradžioje nerodė didelio veiklumo. Tiktai V. Beliajaus padedami dailininkai surengė dvi bendras dailės parodas miesto centre (Mandel Brothers meno salone). 1936 m. į bendrąją parodą buvo įtrauktas ir Amerikoj vizituojąs skulptorius Petras Rimša bei pora kitų Lietuvos dailininkų. Parodoje dalyvavo velionis Anupras Barauskas ir mėgėjai: aktorius B. Liudkevičius, Norkus, E. Šmotelis, Širminskas, kun. Urbonas, Dr. V. Šimkus ir kt.

Naujosios CLDD nariai vieni dirbo savo srityje, daugiausia taikomojo meno, arba vertėsi kitokiu užsiėmimu. Po antrosios dailės parodos draugija pakriko.

Lietuvoje buvo platus dailininkų, rašytojų ar leidėjų bendradarbiavimas: dailininkai savo iliustracijom papuošdavo knygos tekstą ar nors viršelius. Amerikoj lietuviškų knygų išleista daug, bet retoj kurioj mačiau dailininkų talkininkavimą. Ką galite tuo klausimu pasakyti?

—Tiesa, lietuviai leidėjai nei knygų, nei žurnalų iliustruoti nesiėmė. Gal būt, jie vengė išlaidų, nes jau ir taip spausdinimo išlaidos buvo nemažos. Bet Amerikoje tarp lietuvių leidėjų ir menininkų nebuvo bendradarbiavimo. Anksčiau, kaip matėme, maža buvo lietuvių dailininkų, ypač grafikų. Kai atsirado dailininkų, tai sustojo knygų leidimas. Lietuvos menininkai, iliustruodami knygas bei periodinėje spaudoje bendradarbiaudami, pratino visuomenę prie meno. O tuo būdu, gal būt, daug buvo pasiekta.

Ką galėtumėte bendrai pasakyti apie grynąjį ir knygų bei žurnalų iliustruojamąjį meną?

—Dailusis arba grynasis menas ir knygos iliustravimas — skirtingi dalykai. Kūryba turi būti laisvai pasirinkta, atseit, ne pagal užsakymą ir ne specifiškus nurodymus. O iliustruotojas turi paisyti autoriaus minčių, jeigu jisai imasi vaizdais papuošti kūrinį. Čia daugiau ar mažiau dailininkui tenka susidurti su kliūtimis, kurios neretai varžo laisvę. Žinoma, yra išimčių. Vis dėlto iliustravimo menas laikomas tiktai aukštesnės rūšies taikomojo meno sritimi. Kritikai rimtai į tai ir nežiūri. Dailininkui dažnai tenka darbą atlikti skubiai. Amerikoje daugeliu atvejų iliustracijos buvo atliekamos tapybos forma. Lietuvos dailininkų grafika beveik išimtinai buvo atliekama medy ar lino klišėse. Klišinė grafika paprastai esti dviejų dimensijų: ji turi tamsius tvirtus bruožus bei siluetus. Spaudiny visas paveikslas esti tamsus. Lietuviai prie šito stiliaus priprato. Amerikos knygų ir žurnalų leidėjai ligi šiol nemėgo tamsių paveikslų.

Kai dėl grynojo meno, tai galima imti kai kuriuos grafikos meno ornamento pavyzdžius. Lietuvių ornamentas yra geometrinis ir turtingas nuo seno audimų raštais, kuriuos galima pritaikinti ir spaudos puošimui. Bet mūsų "modernistai" pradeda nuo jo nutolti. Jie abstraktinių formų griebiasi—nuo savųjų bėga.

Kokia Tamstos nuomonė apie klasikinį ir modernųjį meną?

—Kaip klasikinis, taip ir modernusis menas turi gerbėjų. Yra dvi aiškios srovės: realistai ir ne realistai. Abiejų srovių menas geras, kai darbas esti atliekamas meniškai ir estetiškai. Modernistų pirmūnai — Picasso, Matisse, Braque ir kt. — turėjo akademinį išsilavinimą. Be išsilavinimo dailininko žinios būtų labai siauros ir galimybės ribotos. Modernistų srovė turi nemaža "mados mėgėjų". Spauda ir elitas dabar vadovauja "naujojo" meno kultūrai. O didžioji visuomenės dalis linkusi į realizmą, nes šis menas jai yra suprantamesnis. Vis dėlto pasitaiko taip, kad ne visi gerbia moderniąją dailę. Yra tokių, kurie reikalauja akademinio piešinio tikslumo. Kai V. Vokietijoj buvo išleista A. Dargio "Žemaičių vestuvių" knyga, tai dailininką smarkiai niekino dėl "piešinio netikslumo" ir kitokių dalykų jam prikišo. Tačiau dail. A. Dargio kūryba turi aukštą lygį. Vien tiktai piešinys ar kas kita nenulemia tikrosios meno vertės. Piešinys gali būti blogas, bet paveikslas meniškas, arba atvirkščiai — piešinys puikus, o meno jame nė už grašį.

Kokia meno sritimi labiau domitės?

—Tapyba, įskaitant visas spalvų priemones. Žodžiu, tapyba yra mano specialybė.

Kokius savo kūrinius labiau vertinate?

—Tėvui visi vaikai geri. Bet kiti gali ir kitaip pažiūrėti į mano "vaikelius". Daugelio geresnių savo tapybos darbų jau nebeturiu. Jie priklauso įvairiems meno kolektoriams bei viešoms įstaigoms. Du paveikslus nupirko Chicagos mokykloms. Geresniais tapybos darbais laikau "Siuvėją", "Šeimininkę", "Rudenį" (premijuoti) ir keletą kitų. ("Siuvėjo" klišė viršuj).

Įdomu būtų šį tą išgirsti apie Tamstos iliustravimo meno darbus?

—Čia nedaug tegaliu pasakyti. Kaip matėme, lietuviai leidėjai nenorėdavo mokėti honoraro už liustracijas, tai tiktai retkarčiais pasitaikydavo atlikti vieną kitą knygos ar žurnalo viršelį. Romanų ar eilėraščių Amerikos lietuviai mažai teišleido. Mažų leidinėlių, gal būt, nei į galvą neateidavo pailiustruoti. Daug kartų be atlyginimo, tik spaudos rėmimo sumetimais, tekdavo padaryti kokį piešinėlį. Tiesa, esu gavęs geriau apmokamų pasiūlų iš svetimtaučių leidėjų. Naujiesiems ateiviams atsiradus, gavau daugiau pasiūlų, bet dėl laiko stokos negalėjau jų visų priimti. Iliustravau poetės Petronėlės Orintaitės eilėraščių rinkinį "Šulinį sodyboj". Autorė norėjo, kad Amerikoj jos pirmoji išleista knyga būtų Amerikos lietuvio dailininko iliustruota. Kompozicijas pats sugalvojau ir tariausi su autore. Žinoma, čia reikėjo savo kūrybos ir iniciatyvos, kad būtų galima atitinkamais vaizdais pailiustruoti eilėraščius. Abstraktiniai elementai, manau, čia nebūtų patikę nei autorei, nei skaitytojui. Pereitos vasaros pabaigoje pas mane buvo susikaupę labai daug darbų ir buvau priverstas atsisakyti nuo vieno didelio spalvoto darbo. Vėliau teko atsisakyti ir nuo kitų dviejų pasiūlymų. Šį pavasarį atlikau Algirdo Margerio (Dr. Margerio) naujo romano "Širdies rūmų" iliustracijas.

Padėkojęs už sugaišintą laiką ir įdomias žinias, amžinai jaunos dvasios amerikietį lietuvį dailininką Miką Šileikį atsisveikinau.

Žiogelis.

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

Naujienų gegužinėje

3. TMD ir V. Kudirkos raštų leidimas

Buvo malonu "Naujienų" gegužinėje sutikti seną Tėvynės Mylėtojų Draugijos aktyvų darbuotoją Feliksą Motuzą. Jis specialiai atvyko iš Detroito, Mich., į "Naujienų" gegužinę. TMD yra viena iš vyresniųjų kultūrinių organizacijų.

Kokiomis sunkiomis sąlygomis kūrėsi TMD ir kokį didelį darbą ji atliko, iki šiol nėra spaudoje nušviesta. Aš pats neturiu tikslių žinių, kas buvo TMD kūrėjas, jos gimdytojas, jos svarbesnieji asmenys. Būtų gera, kad senesnieji veikėjai parašytų iš savo veiklos ir paliktų istorijai.

Susitikimo su Feliksu Motuzu proga noriu priminti skaitytojams, kaip atsirado mintis išleisti Vinco Kudirkos raštus.

1906 m. kaip man pačiam, taip daug kam ir kitų pasisekė per žalią sieną pasprukti iš caristinės Lietuvos į Prūsiją — Vokietiją. Prūsuose teko pasiekti Tilžę ir prisiglausti pas lietuvių revoliucionierių globėją — po Joannos Griniuvienės-Mortą Zauniutę, antrą motiną. Morta Zauniūtė nemėgo atvykusius laikyti be darbo. Ji liepė tvarkyti jos archyvą — knygyną. Čia jau radau anksčiau atvykusį Juozą Paršaitį-Gabrį. Drauge su juo pradėjome tvarkyti Mortos archyvus.

Taip mes tvarkėme apie 5-6 savaites. Betvarkant Juozas Gabrys rado atskirų Vinco Kudirkos raštų. Čia jam ir kilo mintis V. Kudirkos raštus surinkti ir išleisti atskira knyga.

Archyvą tvarkyti baigę, nutarėme leistis toliau į Vakarus. Morta Zauniūtė už mūsų darbą mums gerokai sumokėjo. reichsmarkėmis. Už jas galėjome nusipirkti po biletą į Paryžių. Jokių pasų Vakarų Europoje anais laikais nebuvo. Galėjai važiuoti, kur norėjai. Per sieną pervažiuojant, muitininkai patikrindavo tik bagažą. Jie daugiausia ieškojo cigarečių.

Drauge su mumis važiavo ir Juozo Gabrio brolis Pranas Paršaitis, spaudoje žinomas Siūlelio vardu.

Pranas Paršaitis 1905-1906 m. sėdėjo Kalvarijos kalėjime už žemsargių nuginklavimą Garliavoje. 1906 m. vasarą jis buvo iš kalėjimo išleistas. Rudeniop jis susidėjo su buv. mokytoju Kunicku ir sukūrė banditų gaują, pavadintą "Giltinė". Pranas turėjo gabumų rašyti apysakėles ir labai lengvą, gražų stilių. Kalėjime buvo pradėta versti Konopnickienės apysaka "Pagal Įstatymą", vėliau išleista Amerikoje. Jį pasisekė iš "giltiniečių" išvilioti, ir jis irgi atsidūrė Tilžėje pas brolį Juozą. Pranas Paršaitis vis norėjo grįžti atgal. Bet, su juo bekalbant sode prie Luizos paminklo, šūvis jį baisiai nugąsdino. Jis visas pradėjo drebėti, ir nutarė negrįžti.

Taip trise pagaliau atsidūrėme Paryžiuje, Lotynų kvartale, pačiam vargingiausiame.

Čia, Paryžiuje, sutikome pabėgusį iš Suvalkų kalėjimo Pijų Grigaitį. P. Grigaičiui Suvalkų prokuroras reikalavo pritaikyti įstatymą už jo veiklą prieš caro valdžią — bausti mirtimi.

Paryžiuje tuosyk dar Juozas Paršaitis, sulaukęs pirmo šventadienio, nusipirko gražią maldaknygę prancūzų kalba ir nuėjo į aristokratų bažnyčią St. Madlene. Čia jis užmezgė pirmas pažintis su prancūzėmis aristokratėmis. Jis, grįžęs namo iš bažnyčios, pasakė;

—Į Lietuvą aš grįšiu tik į nepriklausomą ir mažiausia — finansų ministeriu.

Juozas Paršaitis rūpinosi susidaryti sau pragyvenimo šaltinį. Čia kaip tik ir tiko toji idėja išleisti Vinco Kudirkos raštus ir iš jų ši tą penlyti. Paryžiuje bebudamas, užmezgė santykius su JAV lietuviais. Jis visą laiką Paryžiuje rinko V. Kudirkos atskirus raštus ir redagavo taip, kad išeitų Vinco Kudirkos raštų pilnesnis rinkinys. Kiek buvo V. Kudirkos raštų Tilžėje, Juozas Paršaitis-Gabrys pasiėmė su savim. Dirbo jis šitą darbą keletą metų ir gaudavo iš JAV nuo lietuvių atlyginimą.

Kaip jau buvo minėta, Juozas Paršaitis per St. Madlene užmezgė ryšius su aristokratais, o taip pat ir su Paryžiaus žurnalistais. Jis drauge su prancūzais žurnalistais leido "Pavergtųjų tautų biuletenį". Tuo pat laiku jis vis rinko ir redagavo V. Kudirkos raštus į atskirus tomus.

TMD suprato kultūrinę veiklą. Vienu iš pirmutinių knygų TMD išleistų, rodos, buvo Dr. A. Garmaus "Paskaitos iš biologijos ir bakteriologijos" (1912 m.). Prie jos išleidimo irgi prisidėjo Juozas Paršaitis-Gabrys. Jis tarpininkavo tarp TMD-jos ir Dr. A. Garmaus. Per klaidą J. Gabrys pasiuntė į JAV-bes ne tą rankraštį, o juodraštį. Pagal pasiųstą juodraštį TMD ir išspausdino. Išėjo paskaitos nevisai tobulos. Bet tos paskaitos irgi turėjo didelės reikšmės.

Taigi "Naujienų" gegužinėje sutikus senus kultūrininkus veikėjus, kaipo mielą Feliksą Motuzą, yra kas prisiminti. Tai gyva istorija, kuri daug galėtų papasakoti apie anų dienų lietuvių veiklą. Gaila, kad nebuvo laiko plačiau išsikalbėti. Motuzas keletu žodžių prasitarė, kad "tai buvo sunkus darbas. Reikėdavo vaikščioti po namus ir siūlyti knygas, verbuoti TMD narius". Bent truputį pagalvojęs, matai, kokį didelį kultūrinį darbą atliko TMD ir jos kūrėjai. F. Motuzą ir į jį panašūs seni amerikiečiai lietuviai tyliai, bet atkakliai dirbo. Jiems net ačiū už tai niekas nepasakė.

As.

4. Tautosakos užrašinėtojas J. Būga

Šalia šokių pastogės, po medžio šakomis stovi stalas. Ant stalo įvairūs prietaisai, panašūs į gramofoną. Šie prietaisai sujungti su elektros vėlomis. Ant suoliuko sėdi lieknas, malonaus veido ir išvaizdos jaunuolis. Susipažinau. Pasirodo, tai nenuilstamas liaudies dainų ir tautosakos rinkėjas Juozas Būga. Jis yra kalbininko brolio sūnus.

J. Būga, kaip ir kiti tremtiniai atvyko į JAV, gavo fabrike darbą, susitaupė kiek pinigo ir nusipirko priemones rinkti liaudies dainoms ir kitai tautosakai. Grįžęs iš darbo, nespėjęs pavalgyti, jis skuba pas vieną kitą seną močiutę užfiksuoti senoviškų lietuviškų dainų. Kadaise tos dainos skambėjo Nemuno pakrantėse, prie Dusetų ežero, Žemaitijoje, Dzūkijoje ir kitur. Senos močiutės atsivežė iš Lietuvos prieš 40-50 metų lietuviškas dainas, pasakas. Žodžiu, tie perlai dar gyvi, o jau ryt gali amžinai nutilti šv. Kazimiero arba Tautinėse kapinėse.

J. Būga pas tokią seną močiutę, pasistato savo mašiną. Sena močiutė dainuoja, o jis įrašo į savo "mašiną". Jos gali ilgai gyvuoti ir Lietuvon grįžti. O įdainavusi močiutė ilsėsis Dėdės Samo žemėje. Taip Juozas Būga tūkstančius gražių senoviškų dainų, pasakų užrašė, jas įamžino. Jis visas savo sunkiai uždirbtas santaupas sudėjo į užrašomąjį "kaspiną" (reels). By tik daugiau, by tik didesnis lietuviškų dainų, tų poezijos perlų, pasiliktų užrašytų.

J. Būga pasiryžęs nutraukti savo darbą, leistis į rytines valstybes, į lietuvių kolonijas, surasti naujų senų močiučių ir jų dainas, pasakas užrašyti, įamžinimui.

Kaip pagalvoji, kokį milžinišką darbą pasiryžęs atlikti tas Būgiukas — kad ir nestiprios sveikatos.

Mūsų visuomeninės įstaigos turėtų J. Būgos pastangas paremti ir jam padėti suteikiant pašalpą. Jo darbas yra didelis kultūrinis, reikalingas lietuviškąjam ir mokslui. Surinktaja medžiaga galės pasinaudoti muzikai, mokslininkai ir panašiai. O nesurinktas mūsų kultūros turtas gali amžinai prapulti.

J. Būga sėdi ant suolelio, paleidžia per garsintuvą vienos kitos mačiutės seną dainą. Nepaprastai malonu tokias senoviškas dainas išgirsti, prisiminti banditų naikinamą Lietuvą. Pasiklausius J. Būgos paleidžiamų dainų, vieno kito akyse ir ašaros sužibėdavo.

J. Būga ir šioj gegužinėj vienos kitos senos močiutės užrašė į savo aparatą dainų.

J. Būgai už jo pasiaukojimą, nenuilstamą darbą tikrai reikia pasakyti didžiausią ačiū.

—As.

Naujienietis pataria savo draugui užsirašyti NAUJIENAS.

Aukojo lietuvių gimnazijai

Iš rengto Riverview Parke "Dainavos" ir Balfo pikniko, "Dainava" $531.12 pelno paskyrė Diepholzo lietuvių gimnazijai Vokietijoje palaikyti.

Šį penktadienį 18:30 val. "Dainavos" ansamblio sportininkai ruošia rungtynes su Wabash geležinkelio kompanijos futbolo komanda 69th St. ir California Ave. (Marquette Pk. futbolo aikštėje).

Kaukas Laukese.

Nemaža atostogauja

Šiemet atostogos nelabai kokios, nes dienos šaltos. Tačiau vis atostogos: išvažiuoji iš namų, užmiršti kasdieninius darbus, o taip pat pasiieškai tyresnio negu mieste oro.

Atostogauju Beverly Shores, Ind., kur yra daug vasarnamių ir nemaža vasarotojų. Mažesniuose vasarnamiuose (kaip p.p. Stanių) nepriima su mažais vaikais, tai čia yra ramiau. Baltaduonio sūnūs, tai muzikantai, todėl čia iš visų vasarnamių sueina žmonės pasišokti. Teko apsilankyti su p. Daubarais pas Jarus; žmona sakė, jog vyras sergąs. Čia atostogauja daug tremtinių (Dr. Maciūnas su šeima ir kt.). Mėgsta žmonės, laiko turėdami, eiti čia paugauti, pagrybauti, nors tų grybų tai neperdaug. **—V. Jelga.**

SVEČIAVOSI PAS ANDRIJAUSKUS

Kostas Andrijauskas, lietuvis dažytojas, gyvenąs 7031 S. Artesian Ave., Chicagoje, šią vasarą susilaukė eilės svečių, kurie pabuvo kurį laiką, papasakodami savo gyvenimo patyrimus.

Aplankė A. Barkus su žmona Agnes, kuriuodu yra nuomoję farmą Arizonos valstybėje. Vasario mėnesį juos farmoje aplankė patys Andrijauskai. Tad Barkams apsilankius, geri ryšiai buvo labiau sutvirtinti. Arizonoje siaučianti sausra. Giliai iškasti šuliniai ištraukė vandenį iš žemės paviršiaus. Daugely Arizonos vietų reikia pasirinkti, ar pats gyvensi, ar medvilnes auginsi. Jei laistysi medvilnės laukus, tai neužteksi sau vandens. Kai savo laiku buvo iškirstos girios, dėl to dabar ten mažiau lyja. Kai nusidėjo pirmosios kartos, tai dabar turi nukentėti tolimesnės.

Pas Andrijauskus dar lankėsi Kavaliauskas su žmona iš Detroito. Jie, taip ir Andrijauskai, dalyvavo Prano Švelnio laidotuvėse. Švelnys buvo iš tremties atvykęs; mirė sulaukęs 49 metus amžiaus. K. Andrijauskas dirba G. Borchert statybos bendrovėje.

Jurgis ir Elena Norkaičiai

(Atkelta iš 4-to pusl.)

dos, religinis jausmas susilpnėjo, išseko. Jo seklumose liko tik mechaninis, sielos neliečiąs, tikybinių praktikų pildymas.

Bolševikų antplūdžio išvakarėse randame Lietuvoje materialistus Norkaičius. Vieną akimirką iškyla kunigas Samuolis, bet jis, bolševikų persekiojamas, bėga į užsienį. Mūsų kaime tarp ūkininkų ir jų samdinių eina tikra klasių neapykanta ir kova.

Išryškindamas savanaudžio kataliko inteligento tipą, V. Ramonas kartu kelia diskusijas, kaip bendruomenei apsivalyti nuo Norkaičių. "Draugo" klubas, išleisdamas iš spaudos šį romaną, matyti, pritaria reikalui kovoti su piktžolėmis, prisidengusiomis kataliko vardu.

Nelengva kovoti su Norkaičiais katalikiškoms organizacijoms. Kaip "dievobaimingi, religingi" žmonės, Norkaičiai paprastai įsijungia į katalikų akciją, apaštalavimą ir, reikalui esant, jie uoliai šaukia "viską atnaujinti Kristuje".

Ši kova su Norkaičiais, lygiai kaip ir su kitomis tame romane iškeltomis socialinėmis negerovėmis, yra visos mūsų tautos sveikatingumo ir stiprėjimo reikalas.

GALAS

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ PRANEŠIMAI

Lietuvių Piliečių Darbininkų Pašalpos Klubo mėnesinis susirinkimas įvyks sekm., rugpiūčio 26 d., 1951 m., 1 val. po pietų, Tremtinių Namuose, 2242 W. 23rd Pl. Visi nariai,-ės kviečiami atsilankyti.

—James R. Cherry, rašt.

ŽAGARIEČIŲ KLUBAS

Rugpiūčio 26 d., sekmadienį, pradedant 11 val., Dan Smith darže, 8228 So. Kean Ave., ruošia pikniką. Programą pildys Chicagos Lietuvių Suvalkiečių Draugijos choras. Šokiams gros Ben Pavio orkestras. Dalį šio parengimo pelno Žagariečių Klubas skirs Oak Forest lietuviams seneliams. Kviečiame visus dalyvauti.

—K. Kazlauskas,
2910 West 40th Place.

TEISYBIEČIŲ IŠVAŽIAVIMAS

Teisybės Mylėtojų Draugystės rudeninis piknikas įvyks sekm., rugp. 26 d., Leppos darže, Willow Springs, Ill. Draugai ir teisybiečiai kviečiami atvažiuoti į pikniką, po miškus pasivaikščioti. Bus keptų silkių, keptos avienos. Teisybiečių gaspadinės jus pavaišins. Turėsite progą pasimatyti su draugais tyrame ore. Visi kviečiami.

2 Metų Mirties Sukaktuvės

A. A. KASPER POSZKA
Gyv. 5345 S. Emerald Ave.

Persiskyrė su šiuo pasauliu rugpiūčio 24 dieną, 1949 m., sulaukęs senatvės. Gimęs Lietuvoje, Tauragės apskr., Getkančių kaime.

Paliko dideliame nuliūdime mylima žmona Elzbieta, pagal pirmąjį vyrą Simon, pagal tėvus Girskaitė; 3 sūnūs: Jonas, marti Margaret; Petras, marti Agnes; Stanislovas, marti Marijona; podukrė Matilda Čepulis; 6 anūkai, 2 broliai: Antanas, Jurgis ir jų šeimos (Milwaukee, Wis.); 3 pusseserės: Marijona Rickus, Agnieška Petkienė, Ona Kiauky ir jų šeimos; pusbrolis Jurgis Shaputis ir jo šeima; švogerka Martha Krodtofitis, jos šeima ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Mes Tavęs, mūsų brangusis vyre ir tėveli, niekuomet neužmiršime. Tu pas mus jau nebesugrįši, bet mes anksčiau ar vėliau pas tave ateisime.

Nuliūdę lieka:

Žmona, Sūnūs ir Giminės.

ALEKSANDRAS YUŠKEVIČIUS
(Juskevich)

GYVENO 3125 W. 41st PL. LAfayette 3-4192.

Mirė 1951 m. rugp. 22 d., 9:30 val. vakare, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Panevėžio apskr., Upytės parap., Vaišvilčių miestelyje.

Paliko nuliūdę: 2 dukterys: Alice ir Stella; 3 sūnūs: Henry, marti Anna; Stanley, marti Charlotte ir Dominick; 3 anūkai; brolienė Anna Yuškevičius; 2 švogerkos: Teresa Bružas, Elzbieta Prosevičius ir jų šeimos; 2 švogeriai: Juozapas ir Antanas Prosevičiai, ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė Lietuvių Piliečių Darbininkų Pašalpos Klubui, Šv. Vardo Draugijai Brighton Parke, Saldžiausios Širdies Draugijai, Utenos Klubui ir Upytės Klubui.

Kūnas pašarvotas koplyčioj, 4256 So. Mozart Street.

Pirmadienį, rugp. 27 dieną, 8 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Nekalto Prasidėjimo Pan. Šv. parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Aleksandro Yuškevičiaus giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliūdę lieka:

Dukterys, Sūnūs, Marčios, Anūkai, Brolienė, Švogerkos, Švogeriai ir Giminės.

Laidotuvių direktorius Mažeika ir Evans. Tel. REpublic 7-8600.

BIGANE & SONS
ANGLYS
IR
ALYVA
3596 Archer Avenue
LAfayette 3-0600

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Gražiausios gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvėms ir dėl kitų visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

URBA
Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuvėms, Papuošimams
GĖLININKAS
4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5800 arba 3.5870

LOVEIKIS
Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams.
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. YArds 7-7308

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo ar liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Reikale pašaukite: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirinkt.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
POrtsmouth 7-9020.

Skaitykite "N-nas"

LIŪDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and
REpublic 7-8600-8601 Parking Facilities.
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse zaudime koplyčią arčiau jusų namų

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
TELEFONAS GROVEHILL 6-0142
• • •
1410 South 50th Avenue
TELEFONAS TOWNHALL 3-2109 CICERO, ILLINOIS
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Tel. YArds 7-1741 ir BIshop 7-9481
★
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas BIshop 7-9719
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.

NARIAI
Chicagos
Lietuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone YArds 7-0781

LACHAWICZ IR SUNUS
TEL. VIRGINIA 7-6672 and 6673
2314 W. 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone PUllman 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone SEeley 3-5711

ALFRED VASAITIS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

J. LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone YArds 7-1911

Pirkite iš Lietuviškos Paminklų Dirbtuvės

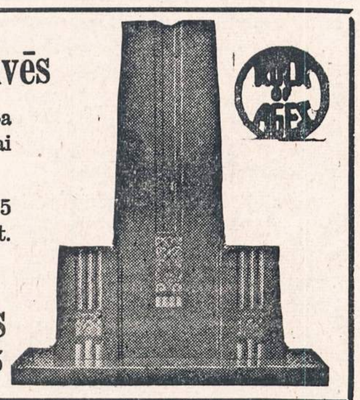

Dabar yra tinkamas laikas užsisakyti gražų paminklą arba koplycią (Mausoleum) ant savo mylimo asmens kapo tiesiai iš mūsų paminklų dirbtuvės.

BITTIN IR KAMENSKY ekspertų darbas yra paremtas 45 metų patyrimu. Mūsų paminklų dirbtuvė yra atdara visuomet.

PAMINKLUS PRISTATOME Į VISAS KAPINES ARTI AR TOLI.

Bittin and Kamensky Monument Works
3938 W. 111th Street — Tel.: BEverly 8-0005

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

★

Kaip pelnosi įstatymų leidėjai

Numatyta nuodugniai ištirti Ciceros arklių lenktynių biznį, į kurį yra įsimaišę bent 9 Illinojaus įstatymų leidimo įstaigos atstovai.

Pasirodo, kad tie įstatymų leidėjai ir kiti politikai šiame biznyje pagal savo šėrus pernai metais gavo pelno iki 1,750%, o dabar pelnas, atrodo, yra žymiai didesnis. Šiame biznyje dalyvauja ne tik parlamento atstovai, bet ir šiaip įžymūs Chicagos srities politikai.

Senatorius Kefauveris yra pareiškęs, kad, jo žiniomis, Chicago Downs Race Track esanti vienintelė vieta, kur tiek daug pasipelną valstybės įstatymų leidybos atstovų.

Biznyje dalyvauja tiek respublikonų, tiek demokratų atstovai.

Ir mokyklos užkandžiai pabrango

Švietimo taryba nutarė imti už užkandžius iš mokinių mokyklose po 2c. brangiau. Tuo būdu dabar pradedamosios mokyklos mokinių užkandžiai kainos 25c., o vidurinės mokyklos (high school) 35c.

Šiais metais tie užkandžiai švietimo tarybai atnešę $200,000 nuostolių.

Mėsa vėl pabrangs

Taupių šeimininkių biudžetui nelinksma žinia: per ateinančias 60 dienų jautiena vėl numatoma pabringinti 2 centais svaras.

Pakuotojai to kainos pakėlimo pareikalavo pagal naujojo kainų kontrolės akto papildymus, kurie leidžia kelti kainas už nustatytosios ribos. Kainų kontrolės įstaiga su pakėlimu sutiko.

Tačiau kainos pakėlimas, sakoma, tepalies tik tam tikrą jautienos rūšį.

Nepadorus mokinių klubas

Niles Twp. High School vyksta tyrinėjimas, ar iš tikrųjų ten esama mokinių suorganizuoto slapto klubo, kurio nariai nepilnamečiai mokiniai užsiima ištvirkavimu. Anksčiau keletas tariamai tam klubui priklausiusių jaunuolių buvo suimta. Apklausinėti mokiniai ginasi apie tokį klubą nieko nežiną.

Valzonis gavo mokslinę stipendiją

Richard Valzonis, 2028 Washington, gavo stipendiją mokytis Wilbraham Academy, Wilbraham, Mass. Tą stipendiją sudeda tos mokyklos mokiniai, kurie nori, kad jis pas juos mokytųsi.

Valzonis, 15 metų berniukas, yra išrinktas tipiškiausiu šių metų Amerikos vaiku. Jis yra vienas iš penkių vaikų, gyvenančių su savo tėvais dviejų kambarių bute.

HADACOL išradėjas aukoja ligoninės fondui

Atvaizdas viršuj rodo filmų aktorę Irene Dunne. Ji gauna čekį, skiriamą St. John's Hospital Guild mieste Los Angeles, Calif. Čekį įteikia senatorius Dudley J. LeBlanc, išradėjas HADACOL — nuostabaus maisto papildytojo, kurį vartoja milijonai visoj šaly.

Įteikdamas čekį garsiajai filmų aktorei, senatorius LeBlanc pasakė: "Tamsta esi viena tikrai garbingų Hollywoodo žmonių, ir eilę metų aš stebėjau Tamstos gerus darbus. Štai kodėl aš noriu įteikti Tamstai šį skiriamą ligoninei čekį. Darbas tokių asmenų, kaip Tamstos, neša viltį daugybei žmonių."

59° šalčiau negu paprastai

Oro pranašai sako, jog šių metų rugpiūtis esąs iš tikrųjų šaltas — vidutiniškai 59 laipsniais šaltesnis negu paprastai kad esti.

Prigaudinėja pašalpos įstaigą

Illinojaus viešosios pašalpos komisija, pasibaigus metams birželio 30 d., savo surinktomis žiniomis nustatė, jog $250,000 pašalpos yra kai kurios šeimos gavusios apgaulingu būdu:

Iš 1,200 Chicagos motinų, kurios ėmė pašalpą vaikams išlaikyti dėl to, kad jas pametę vyrai, 550 tai darė apgaudinėdamos komisiją. Patikrinus pasirodė, kad daugeliu atvejų vyrai gyveno kartu su pašalpą imančiomis šeimomis, arba, jei ir ne kartu gyveno, tai pašalpą ėmė abu susitarę.

Nori palaikyti darbininkų vienybę

AFL Chicagos vienos unijos vadas Goorman stengiasi, kad nesugriūtų AFL, CIO ir kitų darbininkų grupių bendras frontas, kurio uždavinys būtų kartu su vyriausybe išdirbti mobilizacijos ir gynybos planus.

Tarp šių darbininkų unijų nesą bendro sutarimo dėl dalyvavimo minėtame darbe. Esą, CIO daugiau gaunanti pirmenybių dalyvaudama minėtųjų planų ruošime; esą ir kitų nesutarimo priežasčių.

Reikalauja bausti Cicero pareigūnus

Trečiadienį pradėjo liudyti specialiam prisiekusiųjų teismui negras Clark, dėl kurio noro atsikelti gyventi į Cicero buvo kilusios garsiosios riaušės. Jis yra iškėlęs bylą Cicero miestui, reikalaudamas iš jo $200,000 nuostolių atlyginimo.

"Klystantis lapas"

Užmiesty jau žymu artėjančio rudens reiškiniai: vėjui pakilus, krinta parudavę bei suvytę lapai. Ne be reikalo ir State St. ima puoštis kalėdiniais papuošalais.

Iš Korėjos, Japonijos

(Lietuvio kario laiškas)

Štai aš vėl ilgokai užtrukau su parašymu. Šį kartą man sukliūdė atostogos. Gana netikėtai atsidūriau 5 dienoms Japonijoj, Yokahamoj - Tokyo. Jaučiuosi kaip civilis, nes man leidžiama eiti kur nori, tik 5 dienas. Vidurnaktį privalau prisistatyti stovykloj ir tuomet vėl skrisiu atgal į Korėją, Kimpo bazę. Trunka apie 4 valandas iš dykumos pakliūti į civilizaciją.

Japonija yra labai puikus ir įdomus kraštas, tad visur keliauju, norėdamas kuo daugiau apsižvalgyti. Vakar visą dieną prasibasčiau su Rikša Tokyo, kur aplankiau Hirohito "palocius", Tautos muziejų, Dai-Ichi (MacArthuro) rūmus, Ueno parką. Miestas milžiniškas, žmonių daugybė. Prekių pilna ir nebrangios. PX krautuvės po 6-8 aukštų, o ir japonų "hauthauzai" panašūs. Apsistojau japonų viešbuty, tad šeimininkas vaišina "saki & sukiaki" (taut. valgis), o taip pat turiu nusiauti prieš įeidamas į pastatą.

Labai daug įvairių spalvingų ir meniškų dirbinių. Man atrodo, kad mus truputį apgavo, nes pakeitė "rotation" planą. Tad po 6 mėn. Korėjoj turėsiu 6 mėn. dar tarnauti Japonijoj ar kitur Tol. Rytuose. Bet nenusimenam, nes, išsikrausčius iš Korėjos, visai kitoks gyvenimas. Mano draugas J. Staričenka kartu su manim atvykęs į Korėją, dabar 2 kartu sužeistas ir laukia Osakos (Jap.) ligoninėj evakuacijos į JAV. Vargšas, nevaldys kairės kojos.

Baigsiu rašyti, nes draugai vėl kažką suplanavo ir skubina keliauti.

Parašysiu vėliau vėl, o dabar visus sveikinu iš Tolmųjų Rytų krašto! Jūsų karys

—Cpl. Feliksas D.

Seni ir patyrę biznieriai sako, kad NAUJIENOSE išspausdinti skelbimai duoda geriausių rezultatų.

Lietuvių organizacijų konferencija

Norėdama dar labiau sustiprinti kovą su Lietuvos pavergėjais ir lietuvių tautos naikintojais Rusijos bolševikais imperialistais, Chicagos Lietuvių Taryba šaukia lietuvių draugijų, klubų, kuopų ir visų kitų organizuotų grupių konferenciją.

Konferencija bus rugsėjo 30 d. Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted St. Pradžia 1 val. po pietų.

Visos Chicagos ir apylinkių miestelių organizacijos prašomos išrinkti ir atsiųsti savo organizacijų atstovus.

Lietuvių tauta šiandien žudoma įvairiausiais būdais. Norėdami pastoti tam kelią, dirbkime vieningai ir organizuotai. Todėl visos patriotinės lietuvių organizacijos prašomos dalyvauti konferencijoje.

Kovos vedimui reikalingi ir pinigai. Nebūkime šykštūs! Paaukoti savo tautos gelbėjimui, savo gimtojo krašto laisvinimui doleriai bus įrašyti į laisvosios Lietuvos istoriją.

—Tarybos Rep. J. K.

Apiplėšė prie pat klebonijos

Juzė Bliukytė, klebonijos šeimininkė, prie 68-tos ir Washtenaw gat., pereitą savaitę 10 val. vakare buvo plėšiko pritrenkta, prismaugta ir apiplėšta. Neteko apie 30 dol. pinigais ir keletos dolerių vertės pirkinių. Apiplėšta prie pat klebonijos kiemo. Po prismaugimo Juzė Bliukytė gulėjusi be sąmonės apie 15 minučių ir lyg per sapną girdėjusi žodžius: "Shut up! Shut up!"

Bliukytė yra atvykusi Amerikon prieš pusantrų metų, sako, daug vargų tremtyje išgyvenusi, bet tokio staigaus išgąsčio neturėjusi. Sako, niekuomet neužmiršianti žodžių: "Shut up".

—Juozulis.

Išvažiavusiam draugui geriausia dovana — NAUJIENOSE paskelbta įdomi ir šviežia žinia. Užrašyk jam šį dienraštį.

NEMUNE gauti naujausi leidiniai

Dr. Gaidamavičius. **Išblokštasis žmogus**	$2.00
Ramonas. **Dulkės raudonam saulėleidy**	$3.00
M. Gudelis. **Lietuviai gynė savo miškus**	$2.00
Dr. J. Balys. **Lietuviškos pasakos**	$2.50
A. Maceina. **Jobo drama**	$2.50
A. Maceina. **Didysis Inkvizitorius**	$2.00
L. Z. Ledėnas. **Minijonas** (poema)	$1.00
PELĖDA metams 4.00 dol., pusei metų	$2.50
GENOCIDO VOKAI, 2 spal., 12 št. 25c., 5 špal., 12 št.	$1.00

Didelis pasirinkimas knygų ir gaidų, išleistų Amerikoje ir kitose valst.
Užsakymus adresuokite: **LIETUVIŲ KNYGYNAS NEMUNAS**
3143 SO. HALSTED ST., Telef. VIctory 2-3314 CHICAGO 8, ILL.

DVI ĮDOMIAUSIOS KNYGOS

ŠIRDIES RŪMAI — visai nepaprastas naujas romanas, kuriame aprašoma viena Amerikos lietuvių šeima, ypač jų duktė, kuri vaikščioja su savo gydytoju širdies rūmuose . . . ir kas toliau atsitinka, skaitytojas pats ras, romaną skaitydamas. Knyga turi 450 puslapių, iliustruota, labai gražiai išleista, o jos kaina tik 4 doleriai. Persiuntimo išlaidas apmokame.

ŠLIUPTARNIAI — pirmutinė tokia teisinga, atvira, įdomi ir stambi knyga apie Amerikos lietuvių **tautinį** ir **kultūrinį atgimimą**, apie jų **sunkumus, vargus, kančias** ir **kovas** dėl **lietuvybės** ir geresnio, šviesesnio rytojaus. Knyga turi 652 puslapius, iliustruota, labai gražiai išleista, jos kaina tik 3 doleriai! Persiuntimo išlaidas apmokame.

ABIDVI knygos sykiu tik už 6 dolerius!
Rašykite:
DR. ALG. MARGERIS, 3325 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

NE TIK ŠIMET, BET JAU PER 46 METUS
LIETUVIAI PELNINGAI TAUPO
MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. VIrginia 7-7747
Savings Insured to $10,000 by F.S.L.I.C.

S.L.A.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje yra didžiausia lietuvių organizacija. Tai lietuvių apdraudos tvirtovė Amerikoje. Tai lietuvių brolybės fraternalė organizacija. SLA trokšta dar daugiau gerų lietuvių suvienyti broliškais ryšiais vienon didelėn ir gražion šeimynon. Dabar eina SLA. Pažangos Vajus naujiems nariams priimti.

Susivienijimas iš apdraudos nedaro sau pelno, todėl Susivienijime apdrauda yra pigesnė. Bet Susivienijimas teikia lietuviams daugiaus, negu apdraudą. Susivienijimas veikia kultūrinėje dirvoje, stiprina lietuvybę Amerikoje ir rūpinasi bendrais lietuvių reikalais.

Dabar visose lietuvių kolonijose darbuojasi šimtai SLA. organizatorių. Kai vienas tų organizatorių atsilankys į jūsų namus, paklausykite jo patarimo—prisirašykite prie Susivienijimo su visa savo šeimyna.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE
307 West 30th Street, New York, N. Y.

KITATAUČIAI DAKTARAI

DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Ave.
(2-ras aukštas)
Ofiso Telefonas: YArds 7-0554
Jei neatsilepia šaukite:
Res. Tel.: MIdway 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 v. vak.
Sekmadienį nuo 10 v. iki 12.

Dr. Kazimieras
MICHEL
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis, pritaiko akinius, ištaiso kreivas akis be operacijos, turi modernius instrumentus akių bandymui.
Kreipkitės į Dr Michel dėl akių trūkumų; 35 metų praktika palengvina akių tyrimą, kuris atliekamas su didžiausiu rūpestingumu.
Jei jūsų akys ašaroja ar niežti, negalite siūlo įverti į adatą, akys bijo aštrios šviesos, nejžiūrite skaityti, užeikit pasitarti pas Dr. Michel —nieko nekainuos.
Antras aukštas
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas YArds 7-6616.
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.
Kalbu lietuviškai.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus.
Šeštadieniais nuo 10 iki 3 val. popiet.

Dr. R. P. Lutkus
LIETUVIS REGISTRUOTAS OPTOMETRISTAS
Akių Egzaminavimas
Akinių Pritaikymas
ir Lensų Pataisymas
7054 SO. WESTERN AVENUE
Telefonas WAlbrook 5-4353
Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdieną.
Trečiadienį ir šeštadienį tik susitarus

NUO UŽSISENĖJUSIŲ, ATVIRŲ
SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ
IR ODOS LIGŲ
Tie, kurie kenčia nuo SENŲ, ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvirų ir skaudžių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jo gydomos ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina perštėjimą ligos vadinamos ATHLETIC FOOT, sustabdo džiūvimą odos ir perplyšimą tarppirščių. Jos yra tinkamos vartoti nuo **džiūstančios ir suskilusios odos.** Jos yra geros gyduolės nuo visų išviršinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perštamų ir niežtinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c., $1.25 ir $3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse ir Milwaukee, Wis., arba atsiųskite money orderį į:
LEGULO, Department J,
4847 W. 14th St., Cicero 50, Ill.

VISKO UŽTEKTINAI TUOJ PRISTATOM
Baldai, šaldytuvai, pečiai, skalbiamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai. Radijo, televizijos setai, baldai vaikučiams.
Žemos kainos, lengvi išmokėjimai
DIDELIS PASIRINKIMAS
Baldai pagal užsakymą.
ROOSEVELT Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd.
SEeley 3-4711

SOPHIE BARCUS
RADIJO VALANDA
Iš Stoties W. G. E. S.
5000 watts—1390 kil.
Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.
Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro
LIETUVIŠKOS VAKARUŠKOS
Tel. HEmlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Illinois

NAUJIENOS buvo ir tebėra geriausias Amerikos lietuvių draugas.

GIRIA HADACOL PADĖJUSĮ NURAMINTI ĮKYRIUS SKAUSMUS IR KANČIAS

HADACOL Pagelbsti žmonėms Nuo Įkyrių Skausmų ir Kančių, Skrandžio Sutrikimo ir Nemigos, Kurie Atsiranda Skrandžiui Sunegalavus Dėl Vitaminų B1, B2, Niacino ir Geležies Organizme Stokos.

Mrs. Anne Quinones, 30 Spruce Road, Fairfax, California, kentėjo įkyriais skausmais ir kančiomis, skrandžio sutrikimas, ir tiesiog negalėjo naktį gerai miegoti. Visa tai atsiranda dėl Vitaminų B1, B2, Niacino ir Geležies stokos. Jos laimei, ji išgirdo, kaip HADACOL daug kam padeda panašiais atsitikimais, kaip jos pačios. Ji pradėjo vartoti HADACOL.

Štai jos pačios savais žodžiais pasakojimas: "Aš dabar geriu šestą HADACOL butelį ir HADACOL tikrai man padėjo. Kaip tik pradėjau imti HADACOL, pajutau tuojau daug geriau. Paliovė kankinę mane skausmai ir gėlimai — jie pranyko. Nebekamuoja ne skrandžio negalavimai. Dabar galiu visą naktį miegoti. Aš visuomet turiu nusipirkusi bent vieną ekstra butelį HADACOL. Patikėkite man, aš rekomenduoju HADACOL".

HADACOL teikia galimybę aktualiai pašalinti tikrą priežastį skausmų ir kančių, skrandžio sutrikimų ir nemigos, įvykstančių dėl skrandžio negalavimo, kuomet susidaro Vitaminų B1, B2, Niacino ir Geležies organizme trukumas.

IR PAKLAUSYKITE ŠTAI KO! Pastovus šio puikaus HADACOL vartojimas aktualiai teikia ne tik pastovią pilną pagalbą, bet ir padeda sulaikyti tokius negalavimus nuo pasikartojimo. Tai yra toks produktas, kurio žmonės ieškojo — kurį verta pirkti ir tučtuojau pradėti imti.

HADACOL'IO nuostabūs Vitaminai ir Mineralai paruošti skysčio forma. Juos greitai suima ir asimiliuoja kraujas ir jie tuojau ima veikti.

HADACOL Labai Efektingas

Nes HADACOL padeda didinti hemoglobino kiekį jūsų kraujuje (kai geležies reikia), kad šie brangūs Vitaminai ir Mineralai pasiektų kiekvieną kūno organą ir kiekvieną kūno dalį. Jūs gal mėginote kitus Vitaminų sutaisymus, arba kitus Vitaminų ir Mineralų sutaisymus, tat mes duodam jum šį pasiulymą.

Mrs. Anne Quinones

Išbandykit butelį HADACOL šiandien, jeigu jum reikia Vitaminų B1, B2, Niacino ir Geležies. **Būkite patys teisėju.** Jeigu netikit, kad HADACOL yra geriausias Vitaminų ir Mineralų sutaisymas, kurį kada nors teko jum imti, mes mielai sugrąžinsime jum pinigus. Tai yra mūsų tikra pinigų sugrąžinimo garantija. Jūs nieko nerizikuojate.

Taigi žiūrėkit savo laimės. Nekeliaukit gyvenimo keliu kęsdami skausmą ir kančias, pilvo sutrikimą ir nemigą dėl stokos Vitaminų B1, B2, Niacino ir Geležies, kuomet pagalba gali būti artimiausioje jum vaistinėje.

Nepriimkit pakeitimą

Yra tik vienas HADACOL. Nesiduokit įkalbami, buk yra "kas nors taip pat geras". Reikalaukit tikro HADACOL. Jūs nerizikuojat nieko, nes HADACOL parduodamas griežtu pinigų sugrąžinimo užtikrinimu.

Parduodamas visose vaistinėse. Išbandymui dydis $1.25, bet pirkit didelį šeimos-masto kiekį tiktai už $3.50.

TAUPYKITE ateičiai. Pasidėkite taupomus pinigus į CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION, kur kiekviena santaupa pilnai apdrausta iki $10,000.00 — by an Agency of the United States Government.

KUR visada buvo ir yra išmokamas aukštas dividendas.

KUR pinigai buvo ir yra išmokami pagal pareikalavimą.

KUR tamsta gali atlikti visus savo ir savo šeimos finansinius reikalus.

KUR 27 metų patyrimas užtikrina visiems saugų ir teisingą patarnavimą.

Dėl paskolų geresnėm sąlygom, perkant arba statant namą, visada pasimatykite su mumim. Mūsų turtas yra virš septynių milijonų dolerių — $7,000,000.00.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6236 South Western Avenue GRovehill 6-7575
J. PAKEL — Prezidentas

Taupyk saugiai ir užtikrinsi savo ateitį . . .
Standard yra stipriausia taupymo įstaiga visoj Amerikoj

TURTAS	$28,000,000.00
ATSARGOS FONDAS	$2,800,000.00

Federal Savings & Loan Insurance Corporation bei Federal Home Loan Bank System narys

STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 Archer Avenue, kampas Sacramento Avenue
TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141
JUSTIN MACKIEWICH, prezidentas

Įstaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 po pietų
Ketvirtadieniais nuo 9-tos ryto iki 8 vakaro
Trečiadieniais visai neatidaroma

POKARINĘ EUROPĄ APLANKIUS

(KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI)

Rašo **DAN KURAITIS**

(Tęsinys)

Paklausiau ekskursijos vadovą, kaip gyventojai žiūri į atplaukiančius Amerikos laivus bei kareivius. Nedvejodamas jis atsakė: "Mes esame laimingi, kad Amerika yra mūsų globėja. Mūsų šalis visada gražiai sugyveno su Amerika. Esame tikri, kad tie draugiški santykiai ir toliau bus tokie pat."

Bulių rungtynės

Sekmadienio vakarą buvo bulių rungtynės. Pusę susirinkusios publikos sudarė Amerikos kareiviai. Pertraukų metu griežė net Amerikos laivyno benas. Buvo įdomu žiūrėti į Amerikos kareivius. Jie visai šaltai žiūrėjo į "galijotą", kuris nudūrė bulių. Nė rankomis nepaplojo.

Kultūringo žmogaus akimis žiūrint, tai gana žiauri pramoga: kuo kaltas gyvulys, kad reikia jį tokiu būdu žudyti?

Raudonas audeklas jį erzina, tad jis nori jį subadyti. O tuo tarpu yra tik priemonė tam, kad bulius kaip galima labiau įdūktų ir pultų toreadorą, kuris susirinkusių smagumui jį paskerdžia.

Vakarais Amerikos kareiviai švaistosi po miestą ir praleidžia nemažai dolerių. Portugalai tokių svečių tikrai laukia, nes jiems doleriai yra reikalingi.

Ir reikia pasakyti, jog tie amerikiečių vizitai yra itin naudingi. Tuo įgyjama pasitikėjimas ir gera valia, kas labai naudinga dabar, kai eina vadinamasis šaltasis karas.

Taip, Amerika visur bando įsistiprinti, kad tuo būdu galėtų apsaugoti Europą ir bendrai visą pasaulį nuo raudonojo tvano. Jei šis šaltasis karas išsivystys į karštą karą, tai Amerikai teks vadovauti laisvajam pasauliui.

Kalbėkime šiaip, kalbėkime taip, bet dabartiniu laiku be Amerikos pagalbos Vakarų Europa negalėtų išsilaikyti. Mano manymu, pagalbos teikimas vis dėlto neprivalėtų būti besąlyginis. Amerika vienokiu ar kitokiu būdu turėtų spustelėti Europos ponus, kad jie užmirštų savo uniformas ir senas tradicijas, kurios jau nebesuderinamos su šių laikų gyvenimu. Europos valstybės turėtų sudaryti stiprų vienetą, kuriam nebebūtų baisūs Maskvos gengsteriai.

Pasaulis kiekvieną dieną darosi mažesnis ir laisvojo pasaulio tautos turi glaudžiau susijungti. Europos tautoms tai gyvybinis klausimas. Tąja kryptimi Amerika ir darbuojasi. Žinoma, to nebus galima per vieną dieną atsiekti. Bet reikia tikėtis, kad anksčiau ar vėliau bus sukurtos Jungtinės Europos Valstybės. Tada Europos žmonės galės lengviau atsikvėpti nuo to įtempimo, kuris per paskutinius kelis metus juos vargina.

Ispanija

Puikus Amerikos gamybos lėktuvas, priklausąs Prancūzijai, pakilo iš Lisabonos aerodromo 8:45 val. ryto. Jis gabeno 60 keliauninkų. Neilgai mūsų kelionė truko: 10 val. ryto jau buvome Madride, Ispanijos sostinėje. Iš aerodromo teko keliauti automobiliu. Matėsi dar tarpusavio karo pėdsakai, būtent apgriauti namai.

Ispanija savo laiku buvo labai išgarsėjusi ir galinga. Dabar ji tik savo praeitimi tegali didžiuotis. Ją dar tebegarsina operos "Carmen" ir "Civilės kirpėjas". Pastarąją operą pusėtinai išpopuliarino Šaliapinas.

Ispanija išgarsėjo ir bulių rungtynėmis, kurios vėliau prigijo Portugalijoje ir Meksikoje.

Savo laiku ispanai siautėjo įvairiuose pasaulio kontinentuose. Amerikos kontinente jie buvo pusėtinai įsitvirtinę. Pietų Amerikos didžiausi žemės plotai buvo ispanų valdomi. Ilgainiui ji neteko tų kolonijų. Pietų Amerikoje susikūrė visa eilė respublikų, kurios pradėjo savarankiškai tvarkytis. Tačiau ispanų kalba ten prigijo. Visoje Pietų Amerikoje, išėmus Braziliją, yra vartojama ispanų kalba.

Taip, iš galingosios Ispanijos bepasiliko tik šešėlis. Ji gyvena praeitimi, kurios tradicijos tebėra labai įsišaknijusios. Jaučiamas kažkoks sustingimas, beviltiškumas. Tą beviltiškumą didina dar ir tai, kad Ispanija yra diktatoriaus valdoma. O kur diktatūra įsigali, ten žmonės yra prislėgti, negali savarankiškai veikti, negali tinkamai pasireikšti.

Net kai prabėgom aplankai Ispaniją, tai vis dėlto pajunti kažkokį prislėgimą, merdėjimą ir sustingimą. Žmonėse jaučiama baimė, apatija.

Nuo aerodromo iki Madrido yra 18 kilometrų. Pakeliui matėme primityviškai dirbamus laukus. Nedaug tesimatė žmonių, ir tie patys labai skurdžiai atrodė. Apsirengę jie buvo tikrai mizernai. Kai kurie jų buvo basi.

Madride taksikabų gana daug. Tai daugiausia mažyčiai ir seni automobiliai. Kai kurių automobilių aš ir vardus buvau pamiršęs. Pasitaiko taksikabų, kuriuos tenka su rankena užvesti (atseit, "užkrenkiuoti").

Madridas kaipo miestas didelio įspūdžio nesudaro,—labai jau daug ten suvargusių žmonių. Ubagavimas kiekviename žingsny, — kur pasisuki, visur jauti, jog iš tavęs nori kaip nors "pesetą" išgauti.

Pačiame Madride judėjimas nedidelis. Tai nėra pramonės miestas. Pilietinis karas išblaškė gyventojus. O kurie pasiliko, tie atrodo labai suvargę. Darbininkų atlyginimas labai pigus. O kraštas, kur darbininkai yra labai išnaudojami ir menkai apmokami, negali progresuoti. Darbininkai paprastai juk sudaro nemažą gyventojų dalį. Jei jie menkai tėra atlyginami, tai, aišku, nepajėgia nusipirkti tokių daiktų, be kurių bet kiek žmoniškesnis gyvenimas yra tiesiog neįmanomas.

(Bus daugiau)

Trumpai apie gamtą

Paslėptas žiedas

Tūlos gėlės per žiemą laiko žiedą savo kamieno viduje. Už visas pavasario gėles anksčiausia žydi laukinis "šeško kopūstas" (skunk cabbage). Vasario pabaigoje, dar sniego miške būnant, iš žemės išsikala purpurinės spalvos pailgas grąžto pavidalo žiedas.

Hiacinta, tulpė, narcizas ir "krokusas" darže pradeda žydėti kai sniegas sutirpsta ir būna žemė sušilusi. Užtat taip anksti pavasarį šios gėlės žydi, kad jos būna sodinamos rudenį arba jų šaknys lieka iš rudens. Prieš žiemą šie augalai žiedus suformuoja viduje stiebo, kurį sudaro ilgi plokšti lapai. Lapai esti labai kompaktiškai susiklostę aplink žiedo stiebelį. Žiedas maistą gauna iš šaknies sienelių, kurios žemėje ne tik nesušąla, bet orui šilant, tuoj išleidžia puikų žiedą. Dar nepražydusią tulpę ar narcizą perpiovę per pusę, lapuose rasime žiedą. (š).

Classified Ads.

FARMS FOR SALE
Ukiai Pardavimui

PARDUODAMA 24 AKRŲ FARMA
2 kambarių namas, geras vištininkas, svirnas, apačioj sklepas. Yra elektra. Graži vieta prie gero šteitavo (valstybės) kelio. Gera vieta medžioti. 3 mylios nuo Cairo, Mich. J. Dirmeitis, R. 3, Box 208, Cairo, Mich.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

Parduodama grosernė. Yra 4 gyvenimui kambariai. Telefonas YArds 7-6856.

Liquor Store ir baras parduodama nebrangiai; biznis išdirbtas. 2 pagyvenimui kambariai. Savininką matyti vakarais. 3529 S. Halsted St. WAlbrook 5-3617

Pardavimui Beauty Shop. Puiki proga lietuvei merginai.
106 W 35th STREET.

Mėsos krautuvė ir grosernė su namu. 5 kambariai užpakalyje, Marquette Parke. Telefonas: GRovehill 6-7986

Skubiai ir pigiai parduodamas "hot dog" trokas, pilnai įrengtas dešrelėms, sodai ir ledams pardavinėti. Turi motorą ir dinamo šviesai. Kreipkitės į 1976 Canalport Ave., Chicago 16, Ill.

Greitam pardavimui batų taisymo štoras, moderniški įrankiai, geras biznis, švari apylinkė. Pardavimo priežastis—liga. Skambinkite savininkui po 6 val. vak. Tel. REpublic 7-8615, arba GRovehill 6-6588.

FURNITURE - FIXTURE
Reikia Rakandų

MODERNIZUOKIT
Savo Virtuvę
arba bathroom su steel wall tile kambarys 4x7, 4 pėdų aukščio $59.00. Sudėsime—kreditas.
HEmlock 4-3200

Pardavimui 2 šmotų gyvenamojo kambario setas, lempa, Philco radijas su kabinetu ir "occasional" stalukas, taipgi 6 kub. pėdų šaldytuvas. Telef.: CEdarcrest 3-6181.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė—Pardavimui

Marquette Parke 6 kambarių Georgian 3½ metų senumo, gesu apšildomas. Galima tuoj užimti. Kaina $15,300.

2 aukštų medinis namas prie 69th ir Damen, 5 ir 6 kambarių butai. Dvigubas sklypas. Kaina $16,000.

2 aukštų mūrinis namas ant Marquette Road prie Ashland. Krautuvės patalpa su visais įrengimais ir 6-4 kambarių butai. Centralinis šildymas, stokeris, 2 mašinų garažas. Puiki vieta bizniui. Kaina $15,500.
J. KUTRA REALTY
2405 West 51st Street
PRospect 6-7238.

BARGENAI PARDAVIMUI!
BERWYN: Namas su 2x6 ir 2x3 kambarių butais; 2x6 kambarių butai dabar tušti. Greitam pirkėjui už $25,000.00.
87th PLACE EAST, CHICAGO: 6 kambarių mūrinis bungalow, tile stogas. Greitam pirkėjui kaina yra $18,500.00.
CHICAGO: Namas, taverna ir 7-nių kambarių butas. Tuoj galima užimti. Greitam pirkėjui — $14,500.00.
EDEN RADIC, Realtor
3153 West 26th Street
Tel. BIshop 7-0927

BARGENAI. Taverna ir geras mūrinis namas. Yra miegamieji kambariai ir lunchroomis. Netoli dirbtuvių. Šaukite: POrtsmouth 7-9745.

8 KAMBARIŲ rezidencija, 954 W. 95th St. 125x160 pėdų lotas. Automatiškas alyva karštu vandeniu šildymas, elektrikinė krosnis, automatiškas vandens šildytuvas. Apdaryti porčiai, 2 karų garažas, vaisiniai medžiai, vištininkas. Galima paskirstyti kaip pajamų nuosavybę. Lietuvių apylinkėje. Kaina $17,500. BEverly 8-4227.

Parduosiu ar mainysiu ant bungalow mūrinį namą, 2 krautuvės ir 4 flatai. Vincas Mažeika, 5759 So. Ashland Ave. Telef.: PRospect 6-0972.

5 kambarių namas, karštu vandeniu apšildomas, stokeris. Vienas didelis kambarys įrengtas beismonte; 2 mašinų garažas. Visi moderniški įrengimai.
3420 S. LITUANICA AVE.

Parduodamas flatas ir pusė arba mainomas ant mažesnio namo. Savininkas pirmame aukšte, iš kiemo. 11001 So. Whipple St.

Parduodamas 2-jų aukštų dviejų butų namas ir medinis dviejų automobilių garažas.
3208 W. 65th PLACE.

Marquette Parke savininkas nori greitai parduoti pigiai 5 kambarių medinį namą. Gražus sodnas, kampinis sklypas 60x125, arti parko, mokyklų, bažnyčios ir geros transportacijos.
7202 S. FAIRFIELD AVE.

BŪTINA PARDUOTI
DĖL NESVEIKATOS
2 aukštų kampinis mūrinis namas, naujai aptaisytas "tuckpointed", insuliuotas. Yra 3-5 kambarių apartmentai. Vieną galima tuoj užimti. Krautuvė su terrazo grindimis; 2 mašinų garažas. Parduotų dviem ypatom. Paskola gaunama. Namas yra Lawndale Crawford distrikte. Tel. CLiffside 4-0522.

Ant 48-tos ir Tripp gatių parduodamas mūrinis namas, 2½ metų senumo; 6 kambariai viršuj ir 2 beismonte. Automatiškas alyva šildymas, taip pat automatiškas geso vandens šildytuvas 50 galonų talpos. Visas namas insuliuotas; 3 moderniškos virtuvės ir 3 prausyklos; 4 kambariai renduojami už $130 į mėn. rendos; 4 kambariai savininkui. Viršuje 2 kambariai tušti ir du užimti. Dėl informacijų šaukit FRontier 6-4236.

MARQUETTE Parke parduodamas naujas namas. Čerpių vonia, aliejaus apšildymas, kabineto virtuvė.
6927 So. Talman Ave.
Phone: WAlbrook 5-8552.

WESTMONT, $13,700, savininkas parduoda 2 aukštų medinį namą, 3 miegamieji; puikiame stovy. Karštu oru šildomas, automatiškas vandens šildytuvas, garažas. 213 So. Park, Downers Grove 1333-W.

AUTOMOBILES - TRUCKS
Autai ir Sunkvežimiai

A & C
MOTOR SALES
816-20 W. 35th Street
Visuomet geras pasirinkimas
VARTOTŲ KARŲ
1936 iki 1951 metų
$25.00 ir aukščiau
MES PERKAME GERUS VARTOTUS KARUS
Bridgeporto draugiškiausi dyleriai.

VISI SUSIPRATĘ LIETUVIAI SKAITO "NAUJIENAS"

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

HELP WANTED—MALE
Darbininkų Reikia

CENTERLESS GRINDERS
DAY AND NITE SHIFTS — IMMEDIATE OPENINGS
A well established mfg. company is seeking the services of several centerless grinder men with 10-15 years shop experience.
We want the best men in the city and are willing to pay for them
Steady work. — Good working conditions. — Top wages.
CALL OR WRITE
HUNT SCREW AND MFG. CO.
1534 W. VAN BUREN CH 3-2211

Building cleaners
Steady, reliable men needed for cleaning and utility work
Good starting rates. Time and one half for overtime.
Ten percent bonus for night work.
APPLY
Employment Office
Open Weekdays including Saturday
8:15 am to 5:00 pm
WESTERN ELECTRIC
Cermak & Cicero Ave.

AMBITIOUS
MECHANICALLY INCLINED
YOUNG MAN
To Learn
a well paying trade
85 W. Harrison

PRESSER
FOR MEN'S CLOTHES
Also to do light mending.
Hours 10 A. M. to 7 P. M.
Salary $200 per month.
PRIVATE CLUB
UNIVERSITY CLUB
79 EAST MONROE

MEN
Mechanically inclined to train for installation and service work for national office machines manufacturer. This is an excellent opportunity for a man who is interested in his future and security. Interviews by appointment only.
Phone ANdover 3-2381
MR. WATKINS.

MODEL MAKER
RETIRED
for part time work in experimental department of automatic control mfg.
Pleasant working conditions close to all forms of transportation.
Call Mr. Binford
BIshop 7-4000

ASSISTANT PARTS MAN
Permanent opening
some parts room experience.
Mechanical knowledge preferred.
Good salary, 5 day week.
Good working conditions.
GAR - WOOD INDUSTRIES, INC.
301 West 37th St.
BOulevard 8-2545

TOOL DESIGNERS
DIE DESIGNERS
CHECKERS
TOOL and DIE MAKERS
Top rates
ADAMS ENGINEERING
DIE & TOOL CO.
1702 W. Washington St.
2-3309. South Bend, Ind.

Reikia darbininkų išsiuntinėjimo skyriuje; viršlaikis. Kreip-
Reikia darbininkų išsiuntinėji-

HELP WANTED—MALE
Darbininkų Reikia

SALESMEN
WE NEED (3) MEN
for our expansion program.
Men with sales experience preferred.
Drawing accounts to those that qualify.
See Mr. Irvin
LINDSAY AUTOMATIC SOFT WATER COMPANY
18007 Harwood Ave.
HOMEWOOD, ILL.
Homewood 1608.

GENERAL
OFFICE CLERK
Must type
Excellent future.
NEvada 2-3131
after 6 p. m.

Reikalingas bartenderis, nevedęs, pragyvenimas ant vietos, ir kad kalbėtų pilnai angliškai. Geras atlyginimas geram žmogui. AL'S TAVERN, 2119 So. Halsted Street.

Reikalingas patyręs bučerys. Pastovus darbas. Tel. REliance 5-1088 arba POrtsmouth 7-1768.

HELP — MALE-FEMALE
Darbininkų - Darbininkių Reikia

MEN OR WOMEN
For steady cleaning work.
GOOD WAGES.
Meals and other benefits.
SEE MR. LOEB
afternoon.
SOUTHSHORE COUNTRY CLUB
HY 3-8000

FOR RENT — Rendai

LITHUANIA HOTEL
Furnišiuoti, dideli šviesūs ir parankūs. Šviežiai atremontuoti renda pigi — $15 mėnesiui.
LITHUANIA HOTEL
1606 So. Halsted Street
Tel. TAylor 9-2733.

PROFESSIONAL APT available immediately 2 rooms with closet space. Low rent. Centrally located in business district. North West suburb. Must be seen to be appreciated. For further information call Mr. Heuer NEwcastle 1-2012.

RENDON furnišiuotas kambarys su virtuvės privilegijomis. 3261 SO. HALSTED ST.

Raštinei patalpos 2-me aukšte, 10756 So. Michigan Ave. Pačioj širdy Roselando biznių distrikte. Galima tuoj užimti. Tinka gydytojui, advokatui, sąskaitų vedėjui arba paskolos įstaigai. Nebrangi nuoma. Shulmistras & Co., 4004 So. Archer Ave. LAfayette 3-6300.

Brighton Parke netoli Archer ir Kedzie, renduojamas kambarys. Pageidaujama DP. Šaukit: LAfayette 3-4092.

Marquette Parko apylinkėje nuomojamas kambarys. Galima naudotis virtuve. Apšildomas. Šaukit WAlbrook 5-5077.

Furnišiuotas kambarys su virtuvės privilegijomis. 3408 So. Western Ave. Tel. YArds 7-7493

RENDUOJU kelis kambarius šeimai ar pavieniems, galės naudotis virtuve, atskira vonia ir kitais buto patogumais. Šaukite vakarais telefonu:
EStebrook 8-4863

Išnuomojamas 5 kambarių flatas, Marquette Parke. Apšildomas. Prie 71-mos ir California. Kaina nuomos $125 mėnesiui. Šaukit GRovehill 6-8965.

Bridgeporte išnuomojamas vyrams butas. Su visai baldais. Yra šaldytuvas. Galima valgį gamintis. Šaukit CAlumet 5-2847

Išnuomoju ofisui arba štorui didelę patalpą. Apšildoma, geroj vietoj. 2001 So. Halsted St. Kreiptis 2 aukšte. Stončius.

Reikalingas kambarys vienam dirbančiam vyrui. Rašykite Box 3321, 1739 S. Halsted St., Chicago 8, Illinois.

Išnuomojamas vienam vyrui miegamas kambarys ir virtuvė. Garu šildomas. Yra šaldytuvas. 7 dol. į savaitę. 2139 W. Moffat.

Išnuomojamas vienas kambarys vyrui 1-me aukšte, iš priekio. PRospect 6-2268.

Nuomai kambarys. Galima vartoti virtuvę. Antras aukštas.
2513 W. 71st STREET.

HELP WANTED—FEMALE
Reikia Darbininkių

ATTENTION!
MECHANICAL ENGINEERS
MECHANICAL DRAFTSMEN
FOR THE
DESIGN AND DRAWING OF PORTABLE TOOLS
Can use men with limited training
Steady employment in modern air conditioned office
INDEPENDENT PNEUMATIC TOOL CO.
Write, see or call MR. M. J. SCHULTZ
753 Claim St., Aurora, Ill. Aurora 27601

STENOGRAPHER WANTED!
Walking distance from your home to office. 35 hour week, 32 hours every other week. 2 week vacation annually. Good working conditions.
GOOD SALARY.
Come in to see us at:
ATLANTIC COMMISSION CO.
1624 West 15th St.
CA 6-5900

CLERK - TYPIST
For order department
Variety of clerical duties
Loop location
5 day week
PAPER CONTAINER MFG. COMPANY
28 East Jackson
HArrison 7-0830

OFFICE CLERKS
FILE CLERKS
Outstanding opportunity
To work in new modern airconditioned offices.
Paid vacation—Paid holidays.
5 DAY WEEK.
PURITAN COMPANY OF AMERICA
" A Friendly Place to Work"
1200 W. 37th St.
CL 4-7300

CLERK-TYPIST
FOR ORDER TYPING AND GENERAL OFFICE WORK.
Permanent 5 day, 37½ hour week.
DETEX WATCH CLOCK CORP.
4147 Ravenswood
GRaceland 2-3847.

Have Permanent Opening
FOR GOOD
TYPIST
with or without truck line experience, to train for accounts receivable dept. Diversified work and excellent transportation.
MOTOR CARGO, INC.
3434 West 51st Street
WAlbrook 5-8500
MR. DIEBALL or MR. GRIGGS

GIRL or WOMAN
SAVINGS TELLER
Must have NCR experience.
Will consider qualified recent High School graduate.
AETNA STATE BANK
2375 No. Lincoln Ave.
DI 8-4210.

HIGH SCHOOL GIRL
for general office.
Light shorthand.
2 wks. start Aug. 20.
Phone WAbash 2-1858

SECRETARIES
Illinois Institute of Technology has openings for stenographers
Nice opportunity for High School graduates.
MRS. BROPHY
CA 5-9600

Reikalinga atsakominga moteris namų ruošai. Valgį pagaminti dviem asmenim. Gyvenimas vietoje, valgis ir atlyginimas. Kreipkitės po 6 val. vak. 6635 So. Sacramento. Telefonas HEmlock 4-1359.

HELP WANTED—FEMALE
Reikia Darbininkių

BONNAZ embroidery machine operators — Best working conditions. Hochsinger, 672 Rush St. SUperior 7-0841.

REIKIA VEITERKOS
Patyrusios, veiklios. Valandos nuo 6:30 ryto iki 2 popiet. Nedirbama sekmadieniais ir šventadieniais. $35 į savaitę, "tips", uniformos duodama.
DAN'S RESTAURANT
224 West Chicago Ave.

TYPISTS
Near loop
Good transportation.
5 day week
Paip vacation.
A Motion Picture Co.
HA 7-3629

STENOGRAPHER
5 day week
Good salary
Paid vacation, near loop
Good transportation.
A Motion Picture Co.
HA 7-3629

BILLERS—GENERAL OFFICE
FULL TIME DAY WORK
Underwood Fanfold Biller
See or call
Mr. Christianson
LA 3-6480

Consolidated Freightways
2000 W. 32nd Street.

STENOGRAPHER
Publishers office
5 day week
Starting salary $45.
Call WAbash 2-6792 for appt.
GOODHEART - WILCOX
1321 So. Michigan

Skubiai reikalinga tavernoj už baro dirbti darbininkė (bartenderis). Nedirbusią to darbo išmokysiu. Gali būti ir tremtinė. Dėl sąlygų susitarsime. Skambinkite telefonu DAnube 6-9808.

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

TELEVIZIJOS IR RADIJO
Taisymas - Pardavimas
Tel.: DAnube 6-6887
DAINA TELEVISION CO.
3120 So. Halsted St.

TUCK POINTING
Langų "Coulcing" — kaminus taisom ir plytų darbus darome. Dovanai apskaičiavimas. Pašaukite GUS G. JENES
3504 So. Halsted St.
YArds 7-2641

JONAS CONRAD TUCK POINTING BIZNYJE
Atnaujiname nusidėvėjusį namą, pripildome lietaus išplautus plytų tarpus. Taip pat pataisome kaminus ir apie langus. Per daug metų gerai patyręs darbe lietuvis. Reikalui priėjus kreipkitės: J. CONRAD, 5242 So. Artesian Ave. GRovehill 6-4177.

JOHN G. MEŽLAIŠKIS
Generalinis Kontraktorius ir Namų Statytojas
Statom namus ant savo lotų arba ant jūsų loto. Perkam lotus. Reikale kreipkitės, gausite teisingą patarnavimą už prieinamą kainą.
6649 SO. MOZART STREET
Tel. GRovehill 6-6588

Mes taisome visokias SIUVAMAS MAŠINAS
Visas darbas garantuotas. Mes taip pat išnuomojame mašinas. Duokite mums perdirbti koja minamas mašinas į elektrines. Nemokamas apskaičiavimas. Turime puikų pasirinkimą vartotų SINGER mašinų.
SINGER SEWING MACHINE COMPANY
4222½ Archer Avenue
Tel.: FRontier 4-6847

METRICK'S PAINT STORE
LONDON AND SON, INC.
naujoje vietoje:
3414 W. ROOSEVELT RD.
KEdzie 3-6800

NEMOKAMAI PRISTATOME VISAME MIESTE
Dutch Boy House Paint.
Metrick's Standard House Paint
White and Gray—$3.89 galonas.

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir nedėliom. uždaryta
Subatomis nuo 1—3.
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone REpublic 7-7868

Dr. Z. Danilevičius
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Atidarė ofisą
10748 So. Michigan Ave.
Tel. WAterfall 8-3060
Priima nuo 1-4 ir nuo 7-9 v. v., išskiriant šeštadienį ir sekmad Šeštad. pagal susitarimą.
Rezid.: 10838 S. Wabash Ave.
Tel. COmmodore 4-1187

Ofiso Tel. VIrginia 7-0036
Rezidencijos **BEverly 8-8244**

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso valandos:
nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 v. vak.
Šeštadieniai nuo 2 iki 4 po pietų
Trečiadieniais pagal susitarimą

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell Avenue
VALANDOS: nuo 2—4 ir 6—8
Tel. PUllman 5-8277

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8; ser., sub. ir ned. tik sutarus.
Ofiso Telefonas YArds 7-4787
Namų Tel. PRospect 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai, **šaukite MIdway 3-0001**

DR. C. Z. VEZEL'IS
DANTISTAS
4645 SO. ASHLAND AVE.
arti 47th Street
Telefonas YArds 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 vakaro
Seredoj pagal susitarimą

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 West 63rd Street
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak., trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą
Telefonas HEmlock 4-7899
Namų Tel. HIlltop 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTARAI

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
6757 So. Western Avenue
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEmlock 4-5849
Rezidencija HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad. antrad., ketvirtad. ir penktad.. 1:30—4: 7—9 vakaro
Trečia. ir šeštad. tiktai susitarus

Ofiso tel.: YArds 7-1166
Rezid. tel. DAnube 6-1126

DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės
Valandos: 1—4 p. p. ir 6:30—8:30 val. kasdien. Šeštad. nuo 1 iki 4 val. po pietų
Rez.: 3247 S. EMERALD AVE.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val. kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30—9 vak. Šeštad. nuo 2-4
Trečiad. ir sekm. uždaryta
Ofiso Tel.: PRospect 6-3838
Rezid. Tel.: REpublic 7-9199

Ofiso, namų Tel. REliance 5-1811

Dr.Walter J. Kirstuk
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis Gydytojas)
3925 WEST 59th STREET
(Prie Pulaski Road)
VALANDOS: 2—4 popiet,6:30—8:30 vakarais. Trečiadienį pagal susitarimą.

Emerg. Tel. KEdzie 3-2868

Dr. Emily V. Krukas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
CHICAGO, ILL.
Tel. LAfayette 3-3210
Val.: pirm., antr., ketv. 12-2:30 6—9 vak., penkt. ir šetš. 12—2:30
6234 ARCHER ROAD
ARGO, ILL.
Tel. SUMMIT 1580
Val.: pirm., antr. ir ketv. 3—5 v. vak., treč., penkt. ir šeštadienį 3—8 val. vakaro

DR. EDWARD B. MURAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
5452 SO. KEDZIE AVE.
VAL.: 1 iki 4 ir 7 iki 9 kasdien; treč., šeštad. nuo 2 iki 4.
Ofiso tel.: GRovehill 6-1321
Rezid. tel.: VIncennes 6-3906

DR. CONSTANCE O'BRITIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel. HEmlock 4-5524
Hours by appointment only

Dr. V. P. Tumasonis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVE.
Rezid. telef.: PRospect 6-8484
Val.: 2-4 ir 6-8 vak. šešt. tik 2-4
Neturi valandų trečiad. ir sekm

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"